

Šolska vrata se spet odpirajo

Pred nami je novo šolsko leto. Nadebudna mladež se bo zapodila v šolske klopi, znanja in napredka željna. Nekatere osnovne šole (žal ne še vse) bodo uvedle takoimenovano celodnevno šolo, ki naj razbremeni zaposlene starše dodatnih skrbi za učni uspeh njihovih otrok, saj bodo ti opravili vse šolske obveznosti že v šoli. Ob strokovni pedagoški pomoči pa bodo dosegali tudi neprimerno boljše povprečne rezultate kot do sedaj. V srednje šole bo tako lahko pritekalo večje število dijakov z boljšo učno podlago, kar je posebej pomembno za zadovoljiv napredek srednješolske mladine.

Da je povprečna izobrazbena struktura zaposlenih v Sloveniji sedaj nezadovoljiva, je znana ugotovitev. Razne študije, resolucije in ukrepi bodo stanje le malo popravili, če zanje ne bo dovolj finančnih sredstev.

V sedanjih težkih pogojih, v katerih se je znašlo jugoslovansko gospodarstvo zaradi svetovne recesije in inflacije, je dohodek delovnih organizacij precej manjši kot prejšnja leta. Skladi skupne in splošne porabe so zato nevarno ogroženi in s tem tudi šolstvo, še posebej srednje strokovno.

Predvsem zanj pa bi moralo biti sredstev dovolj na razpolago, saj so sedanje zmogljivosti premajhne in učni pripomočki premalo sodobni. Za hitrejši napredek gospodarstva pa potrebujemo večje število dobro izšolanih srednje strokovnih kadrov. In tako se vrtimo v začaranem krogu.

Vendar pa nam mora biti jasno eno: dokler ne bomo upoštevali potreb celotne družbe in bomo gledali kot celoto le ozke lokalne potrebe ter temu ustrezno drobili tudi sredstva za srednje strokovno šolstvo — namesto da bi jih združevali za večje in učinkovitejše šolske centre — uspeha ne bo. Tudi napredka ne. Izhod je le v skupnem, medobčinskem dogovarjanju glede potreb in temu ustreznem združevanju sredstev.

Tudi s štipendijsko politiko ni vse tako, kot bi moralo biti. Če naj res omogočimo šolanje najbolj nadarjenih in obetajočih mladih ljudi, se moramo zavedati, da večina le-teh izhaja s podeželja in iz družin z majhnim povprečnim dohodkom. Torej bi morale delovne organizacije temu ustrezno prilagoditi svojo štipendijsko politiko ter redno in pravočasno izplačevati življenjskim stroškom ustrezno visoke štipendije. Štipendije vendar niso nikakršna miloščina, vsaj ne bi smele biti! Sredstva, vložena v šolanje mladih bodočih strokovnjakov, se bodo po njihovem prihodu na delovna mesta bogato obrestovala. Zato ne varčujemo in ne skoparimo na nepravem mestu!

Viktorija Budkovič — Rayyes

Razgovor z direktorjem področja za ekonomiko in finance Edijem Delopstom

V zadnjem času je veliko govora — vsem uspehom navkljub — o nekaterih težavah v ZP Iskra. Kot je v navadi, se gospodarska in poslovna problematika posebej poglobljeno in podrobneje pretresa tedaj, ko so narejeni periodični in letni obračuni poslovanja. Zato smo, glede na polletni obračun poslovanja zastavili nekaj vprašanj Ediju Delopstu.

V vašem poročilu o analizi rezultatov ZP Iskra za prvo polletje letošnjega leta posebej omenjate dejstvo, da je elektroindustrija, v katero sodi skorajda celotna dejavnost ZP, programsko dokaj prilagodljiva, hkrati pa ne surovinsko in ne kapitalno preveč zahtevna. Glede na to, se zastavlja vprašanje: Kje so vzroki, da so na spisku še vedno isti problemi, kot so bili vnaprej znani, oz. pričakovani že pred letom dni ob pripravah in sprejemanju gospodarskega plana za letošnje leto? Ali gospodarski plan in ustrezni spremni (akcijski) program niso bili dovolj ostro naravnani, izvajanje plana in programov ni bilo dovolj učinkovito?

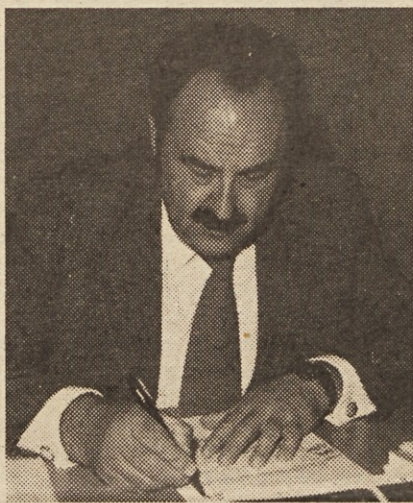
„Mislim, da je to drugo bistveno! Poudaril bi celo, da ne samo sprejem plana in periodičnih obračunov, ampak tudi poslovno poročilo za leto 1974 opozarja na iste probleme.

Res je, da so to skoraj isti problemi, ki se pojavljajo v našem gospodarstvu, res pa je tudi, da če uspemo v vseh TOZD dejansko predočiti delavcem stanje po letošnjem polletnem obračunu, ki ga ni treba jemati statično, da bi se s celotno akcijo vseh dejavnikov — samoupravnih in poslovnih — do konca leta stvari lahko, poleg nekaterih zunanjih težav, spremenile. Zato le z optimizmom gledamo na izvršitev plana, čeprav ne v vseh njenih postavkah.

Ali menite, da je mogoče na osnovi prvega polletnega obračuna poslovanja po TOZD, ki je bil izveden po nedavni reorganizaciji ZP Iskra, ugotoviti prve gospodarske prednosti te reorganizacije in hkrati identificirati najpomembnejša žarišča slabega gospodarjenja, oz. konkretnije, pravih vzrokov za nerešene probleme, ki so omenjeni v analizi? Še več: ali je možno ugotoviti, kdo je odgovoren zanje?

„Prednosti se v tej reorganizaciji že kažejo, čeprav ne v vseh svojih dimenzijah. Menim, da je že identifikacija žarišč slabega gospodarjenja eden od pomembnih vzvodov, ki daje možnost, da se stvari izboljšajo. Predvsem bo treba na vseh ravneh začeti delati po znanem slovenskem pregovoru: Najbolje bo, če vsakdo potoval tudi pomete pred svojim pragom.

Mislim, da je v sedanji fazi še težko, iz raznih objektivnih težav, popolnoma določno ugotoviti odgovornost, ker se nekatere poslovne zadeve še dokaj močno prepletajo.

Edi Delopst — direktor področja za ekonomiko in finance ZP Iskra.

Vendar pa sporazumi, ki so sedaj v razpravi glede „premoženjskih delitev“, kot na primer: Samoupravni sporazum o razdelitvi sredstev in njihovih virov iz dosedanje delovne organizacije IC na branžne delovne organizacije, oz. posamezne TOZD v okviru ZP Iskra in ostali sporazumi, bodo dali to možnost, da se ta odgovornost v precejšnji meri poglobi. To

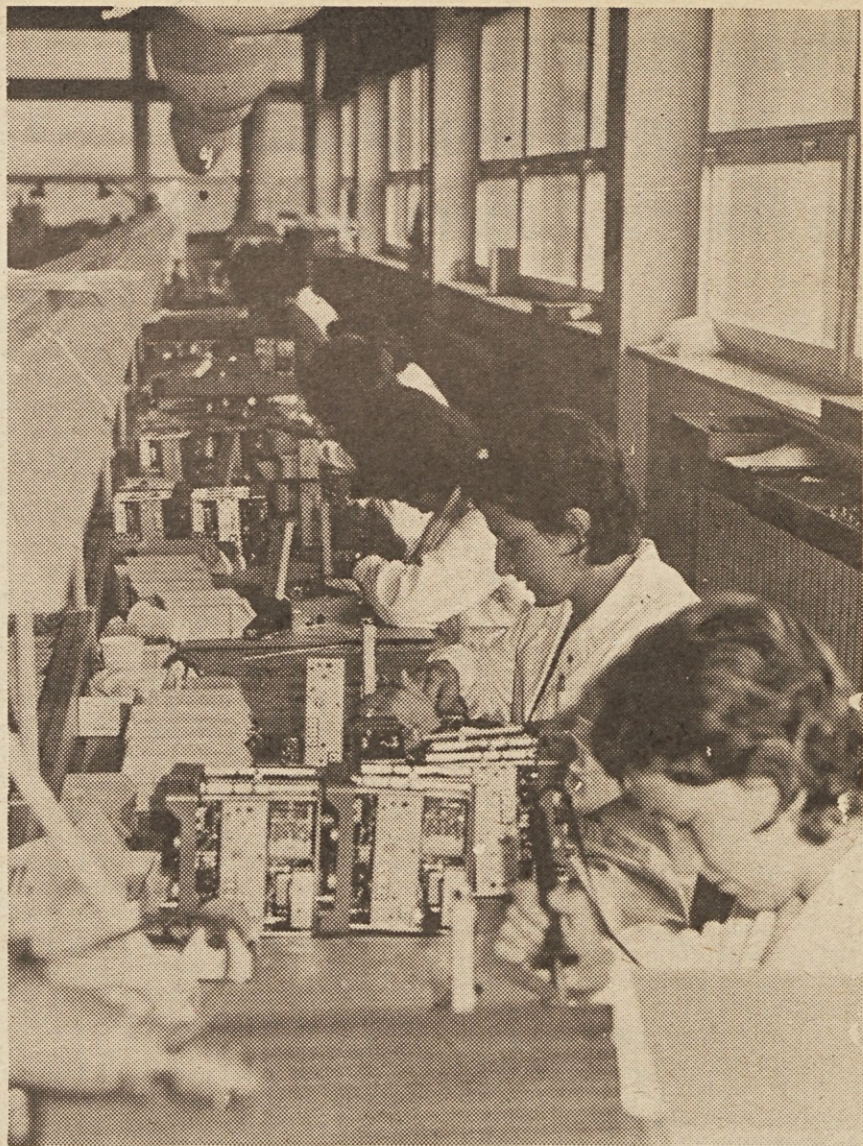
(Nadaljevanje na 2. strani)

Povezani z razvojem latinsko ameriških držav

Ves junij in še nekaj dni v juliju, se je v petih latinskoameriških državah (Peruju, Ekvadorju, Kolumbiji, Panami in Venezueli), mudila jugoslovanska gospodarska delegacija. Vodil jo je član Zveznega izvršnega sveta in predsednik Komiteja za sodelovanje z deželami v razvoju, tov. Stojan ANDOV. Ni bilo prvič, da je, v delegaciji jugoslovanskih ekspertov na tako visoki ravni, tjakaj potoval tudi predstavnik „Iskre“. Lani je bil to ing.

Peter Cuderman, ki nas zdaj že skoraj leto dni zastopa v Braziliji, Urugvaju in Paragvaju. Letos pa ing. Jože ŠTAJER, vodja sektorja dežele v razvoju v direkciji izvoza, TOZD zunanji trg IC. O prisotnosti in poslovnih uspehih „Iskre“ na latinskoameriških tržiščih nam je nekajkrat poročal že sam, poleg tega pa ga vztrajno in z zanimanjem obiskujejo vsi, ki skrbijo za javnost dela njegovega sektorja. Temu se ni čuditi, še sploh ne, ko vemo,

(Nadaljevanje na 2. strani)

Za današnje številko „Iskre“ smo izbrali tovarno elektronskih merilnih instrumentov v Horjulu-TOZD Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko in jo našim bralcem predstavljamo v reportaži na 4. in 5. strani. Posnetek je oddelka za sestavljanje sprejemnooddajnih postaj v horjulski tovarni.

Boriti se moramo za čimboljši socialni položaj delavca

Na današnji konferenci sindikalne organizacije ZP Iskra je bilo obravnavano več perečih problemov, ki tarejo tako sindikalno organizacijo ZP kot tudi samo ustavno organiziranost ZP, rezultate poslovanja v prvem polletju 1975 ter samoupravni sporazum o skupni sindikalni organiziranosti v Elektrokovinski industriji Ljubljana (Iskra-Gorenje).

(I. S.) Ljubljana 25. 8. 75. — Pod predsedstvom predsednika sindikalnega odbora ZP Iskra Jožeta Čebele in ob prisotnosti številnih gostov iz republiških sindikatov ter vodstva branžnih delovnih organizacij in ZP Iskra, je bila danes v Ljubljani sindikalna konferenca ZP z obširnimi dnevnim redom:

1. analiza ustavne organiziranosti TOZD v Iskri
2. polletno poslovanje Iskre

3. analiza izvrševanja določil samoupravnega sporazuma Iskre in Gorenja o združitvi v Elektrokovinsko industrijo Ljubljana

4. predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi koordinacijskega odbora sindikata EKI

Vsi delegati osnovnih organizacij sindikata (OOS) so dobili v naprej del gradiva za današnje konferenco, deloma pa je bilo gradivo objavljeno tudi v našem časopisu Iskra, zato je bil uvod predsednika J. Čebele precej kratek. Ugotovil je, da analiza stanja ustavne organiziranosti naših TOZD ni mogla biti izvršena zaradi tega, ker osnovne organizacije sindikata niso pravočasno in v roku, oz. do danes sploh niso odgovorile na pismeno zastavljena vprašanja, ki naj bi bile osnova za omenjeno analizo. Pri tem sta bili častni izjemi samo EMO Celje in Industrija avtoelektrike, Nova Gorica. Rok za odgovore je bil zato podaljšan na 15. 9. 75., s čimer pa ne preneha odgovornost OOS za zamujen rok. V živahni razpravi, ki je sledila, so sodelovali pretežno gostje, ki so opozarjali na problematiko v zvezi z ustavno organiziranostjo TOZD, DO in ZP, ter pri tem navajali tudi potrebne posamezne akcije, ki se jih moramo lotiti in za kar nas zavezuje ustava. Vsekakor pa je treba sprejete sporazume spoštovati in izvajati, obenem pa pripravljati spremembe vseh tistih določil, za katere bi ugotovili, da ne odražajo volje in interesa delavcev združenega dela naših TOZD. Predstavnik EMO je apeliral na vse predlagatelje določil, sprememb sporazumov ali drugih aktov, da svoje materiale pripravljajo v razumljivem jeziku, da jih bo razumel sleherni delavec. Le v tem primeru lahko pričakujemo tvorno sodelovanje velike večine delavcev Iskre pri graditvi resničnih samoupravnih odnosov v združenem delu.

In dalje: otesti se moramo večnih pavšalnih ocen nekega stanja in preiti na konkretna „žarišča“, pokazati je treba konkretne probleme, rezultate analiz je treba skrbno proučiti ter organizirati konkretne akcije za odpravo težav in pomanjkljivosti. Ostvariti moramo, med drugim, tudi red in disciplino v reševanju naših

(Nadaljevanje na 3. strani)

Jugoslovanska gospodarska delegacija, katere član je bil tudi Jože Štajer iz Iskre (stoji 6. z leve).

Razgovor z direktorjem področja za ekonomiko in finance Edijem Delopstom

(Nadaljevanje s 1. strani)

nam narekuje, da čimprej vse take pripravljene sporazume kritično obravnavamo in, v kolikor so sprejemljivi, tudi čimbolj pospešimo.“

Kaj nam, kljub naštetim problemom, kažejo poslovni rezultati letošnjega leta?

„Proizvodnjo smo dosegli za 2.344 mio din in s tem realizirali 42 % za letošnje predvidene vrednosti po gospodarskem načrtu ZP.

Od lanskega istega obdobja je letošnja vrednost proizvodnje višja za 8,5 % vendar primerjava ni povsem točna, ker je zaradi reorganizacije podjetja lanskega dinamika proizvodnje prirejena v tem smislu, da je za polletno lanko vrednost upoštevanih 6/12 celotne proizvodnje. Ob upoštevanju dejanske lanskega dinamike bi porast na letošnje polletje znašal 18 % produktivnost, računana na osnovi vrednosti proizvodnje na zaposlenega po istem kriteriju, pa kaže porast 8,2 %.

To nedvomno predstavlja uspeh, predvsem še, ker je bila dosežena kljub problemom, ki so bili prisotni zaradi pomanjkanja likvidnih sredstev in so povzročali zastoje pri dobavah, še posebej materialov iz uvoza zaradi neporavnanih carinskih dajatev. Planirani vrednosti proizvodnje so se v največji meri približali v delovni organizaciji Telekomunikacije, ki jo uspešno dosegajo plan: le nekoliko zaostaja Avtomatika s 46 %, ostale delovne organizacije pa dosegajo plan z vrednostmi pod 40 %.“

Kakšno sliko pa smo dobili v luči polletnih rezultatov na področju kadrov?

„Na področju kadrov že dlje ugotavljamo odklone od racionalnega in smotnega zaposlovanja, kar je pokazala tudi analiza letošnjih polletnih podatkov. Od lanskega polletja se je število zaposlenih dvignilo za 8,4 %, kar pomeni, da povečanje pri proizvodnji v veliki meri dosegamo z večanjem delovnega fonda, medtem ko premalo ukrepamo v smeri zboljšanja produktivnosti. Problem zaposlovanja in produktivnosti je bil tako v Iskri kot v širši skupnosti že večkrat poudarjen in prav s tem v zvezi je bilo treba začeti tudi z analiziranjem izrabe razpoložljivega delovnega časa. Že prvi podatki so pokazali, da se koriščenje produktivnega delovnega časa izkazuje v poprečjih le s 75 %, ostalo pa odpade predvsem na zastoje pri proizvodnji in na boleznine. Zato bi bili potrebni ustrezni ukrepi za zmanjšanje obsega neproduktivnega, vendar plačanega delovnega časa.“

Ali smo v ZP Iskra pri poprečnih dohodkih na zaposlenega res pod republiškim poprečjem?

„Pri poprečnih osebnih dohodkih na zaposlenega beležimo 25, % porast z oz. na prvo polletje preteklega leta. Po statističnih podatkih pa so se življenjski stroški povečali z enakim procentom porasta, iz česar sledi, da so osebni dohodki v ZP Iskra v realni vrednosti ostali na isti ravni. Poprečni osebni dohodek na zaposlenega znaša 3.038,00 din, republiško poprečje od I-V/75 znaša za industrijo 3.093 in za elektroindustrijo 2.976 din.“

Ker je očitno izvoz najpomembnejša naloga Iskre v tem trenutku, bi nam mogoče povedali še kaj več o teh prizadevanjih?

„Kot je že bilo povedano, je s sprejetim planom za to leto bila predvidena dinamična gospodarska rast, ki bi v veliki meri temeljila na povečanju izvoza, ki naj bi v letošnjem letu dosegel skoraj 70 mio. dolarjev. S tem planom je Iskra sledila stališčem, ki jih je dala Resolucija SR Slovenije.

Pri analiziranju letošnjih polletnih rezultatov pa ugotavljamo velika odstopanja od načrtne politike, saj je bilo na zunanjih tržiščih prodanih komaj za 22 mio dolarjev izdelkov, kar predstavlja približno 1 mio dolarjev manj kot v lanskem istem obdobju in slabo tretjino planirane vrednosti

(32 %). Pri tem pa izvoz je in postaja vedno močnejši imperativ, kajti Iskra proizvaja več, kot lahko prodaja na jugoslovanskem trgu: pojavlja pa se še dodaten problem v zvezi s ponovno uvedbo vezave izvoza z uvozom s strani Zveznega izvršnega sveta, kar pomeni, da tisti, ki ne bo izpolnjeval izvoznih obveznosti, ne bo dobil ne deviz in ne dovoljenja za uvoz reprodukcijskega materiala.

Skupščina SR Slovenije je v Resoluciji in v ostalih dokumentih predložila stališča in predloge, ki so dali podlago za ukrepanje na področju ekonomskih odnosov s tujino na vseh ravneh: bodisi v federaciji, republiki in občinah, še zlasti pa pri organizacijah združenega dela in na tej osnovi so v Iskri že bili oblikovani ukrepi; od posameznikov, poslovnih in samoupravnih organov pa se terja odgovoren pristop pri sprejemanju konkretnih odločitev in izvajanju dogovorjene politike. Od lanske polletne vrednosti je izvoz v največji meri povečala delovna organizacija Avtoelektrika, ki se je hkrati tudi v največji meri približala planirani višini.

Po drugi strani smo uvozili v prvem polletju pravtako za 22 mio dolarjev in tako na videz izkazujejo izravnano zunanje trgovinske bilance, vendar zaradi neporavnanih carinskih obveznosti ostaja na carinskih skladiščih uvoženi material, kar povzroča zastoje v proizvodnji. To nas pa ponovno opozarja in zahteva radikalnejšo usmeritev nabave repromateriala v največji možni meri pri domačih dobaviteljih.“

Kako je potemtakem s finančno realizacijo ZP v celoti in polletnim obračunom posameznih TOZD. Ali torej nekateri bolj uspešni morajo nositi primanjkljaj manj uspešnih?

„Pri finančni realizaciji je potrebno poudariti, da celotni dohodek z lanskim istim obdobjem ni primerljiv zaradi spremenjene organizacije podjetja, v odnosu na plan pa je dosežen v višini 46,9 % in zneskovno predstavlja 4.565 mio din. Dohodek znaša 983 mio din in je od lanskega polletnega višji za 20 %, plan pa dosegajo v višini 42 %. Dobička smo ustvarili za 74 mio din, kar ne predstavlja niti v primerjavi z lanskim polletjem, še v manjši meri pa s planom predvidenim dobičkom zadovoljive postavke.

S polletnim obračunom so posamezne TOZD izkazale izgubo, ki v skupni vrednosti v ZP znašajo 151 mio din. Prek dveh tretjin te izgube izkazuje TOZD ATC, TOZD TV Sprejemniki in Iskra-Commerce. Če izgub ne bi bilo, bi dobiček združenega podjetja znašal 225 mio din, kar bi predstavljalo 59 % planirane vrednosti dobička. Od ostalih kategorij delitve celotnega dohodka je amortizacija od lanske polletne povečana za 25 %, kar delno zboljšuje stanje akumulacije.

Zakonske in dogovorjene obveznosti so se skupaj v odnosu na preteklo polletje povečale za 33 %, bruto osebni dohodek pa za 26 %.“

POVEZANI Z RAZVOJEM LATINSKO AMERIŠKIH DRŽAV

(Nadaljevanje s 1. strani)

koliko zanimanja zbujajo neprestana in izredna dinamika v političnem in poslovnem življenju držav tim. „zelenega kontinenta“.

Jugoslovanska gospodarska delegacija je, po njegovem prepričanju, skorajda v celoti realizirala bogat program dela in številne, vnaprej določene cilje. Konkretne rezultati razgovorov z latinskoameriško administracijo in gospodarstveniki, so zapisani v skupnih izjavah (za Peru in Panamo), v Acta finale (za Ekvador in Kolumbijo) ter v Promemorija i Comunicado (za Venezuelo). Vse te formalnosti so toliko pomembnejše, če vemo, da naše možnosti za poslovno sodelovanje s temi tržišči preslabo izkoriščamo, da se slabo prilagajamo zahtevam po sodobnejšem trgovanju, da sn. nekonkurenčni zaradi cen in neenjenih pogojev kreditiranja, da je naš komercialna mreža še vse preveč sirc. tašna, njihovo zanimanje za sode-

Kakšno je bilo gibanje obratnih sredstev in njihovega pokrivanja z viri sredstev v omenjenem razdobju? Kaj je z likvidnostjo naših TOZD? Se izboljšuje ali slabša?

„Pri obratnih sredstvih je značilno močno povečanje zalog, ki rezultira po eni strani iz količinskega povečanja, po drugi strani pa so zaloge povečane zaradi povečanja cen. Od lanskega leta so se v največji meri povečale zaloge gotovih izdelkov, ki so porasle za 62 % na drugem mestu je repromaterial z 52 % in na tretjem nedovršena proizvodnja s 47 %; v skupni vrednosti znašajo zaloge 2.000 mio din.

Na drugi strani postavljeni redni viri so se povečali za 44 % in v skupni vrednosti znašajo 2.700 mio din. Med viri so se v največji meri povečali kratkoročni krediti in sicer za 63 %, v najmanjši pa lastna obratna sredstva v poslovnem skladu – le za 17 %, kar rezultira iz nedoseganja finančnih rezultatov, ki bi omogočali vlaganje v nadaljno rast reprodukcijskih sredstev.

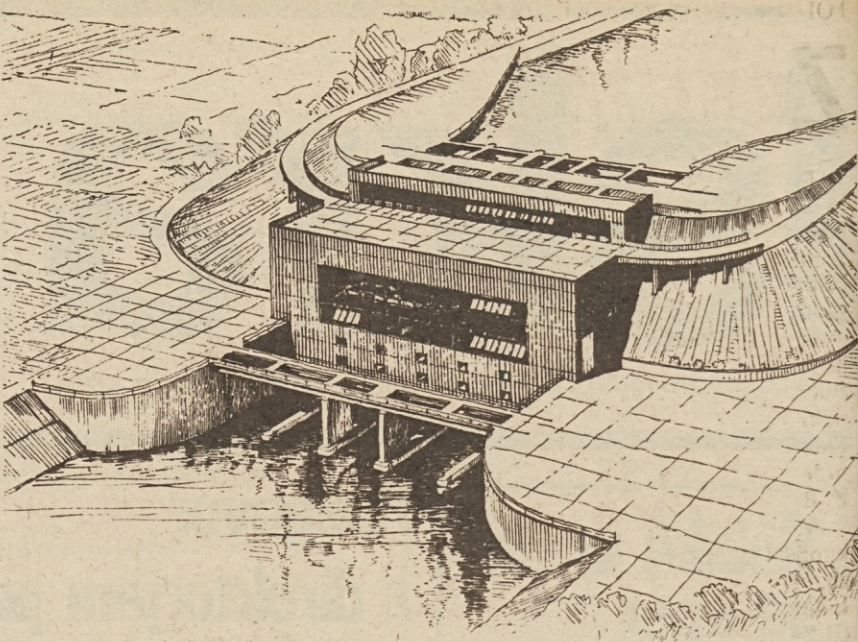
Zelo visoko vrednost izkazujejo na eni strani obveznosti do dobaviteljev in na drugi terjatve do kupcev. Predvsem prve so od lanskim polletnih močno porasle, saj so višje za 89 %, kar opozarja na to, da se likvidnost in s tem plačilna sposobnost naših organizacij slabša in terja nujen, organiziran pristop k usklajevanju in poravnavi medsebojnih terjatev in obveznosti med posameznimi delovnimi organizacijami ter delovnimi organizacijami in Iskra-Commerce, ki bo poleg načrtne izterjatve kupcev izven ZP Iskra obstoječe stanje učinkovito zboljšalo.“

Kateri so najnujnejši ukrepi, s katerimi bi dosegli v prihodnje boljše rezultate?

„Iz vsega navedenega sledi, da so v prvem polletju tega leta vse premalo prišli do veljave sklepi v zvezi z izvrševanjem plana, ki so bili sprejeti hkrati s sprejemanjem plana in kasneje obravnavani in dopolnjeni na sejah, tako samoupravnih organov kot drugih odgovornih dejavnikov v ZP. Akcijski programi in sprejeti sklepi za doseganje planskih postavk še niso našli v vseh delovnih organizacijah oblike učinkovitega izvajanja. Vse preveč je še individualnih in kratkoročnih teženj, ki rušijo poslovne cilje združenega podjetja, kar ima dalekosežne posledice na vseh področjih, predvsem pa se kažejo pri zunanjetrgovinskih menjavi. Zato bi bilo potrebno za doseganje boljših rezultatov v naslednjih mesecih tega leta dosledneje in pospešeno izvajati sklepe, ki so bili sprejeti v zvezi s tem na letošnjih zasedanjih skupščine ZP Iskra in njenih organov, ki se nanašajo zlasti na produktivnost, zaposlovanje, izvoz, oz. zunanjetrgovinsko bilanco, likvidnost in akumulativnost v naših organizacijah združenega dela.

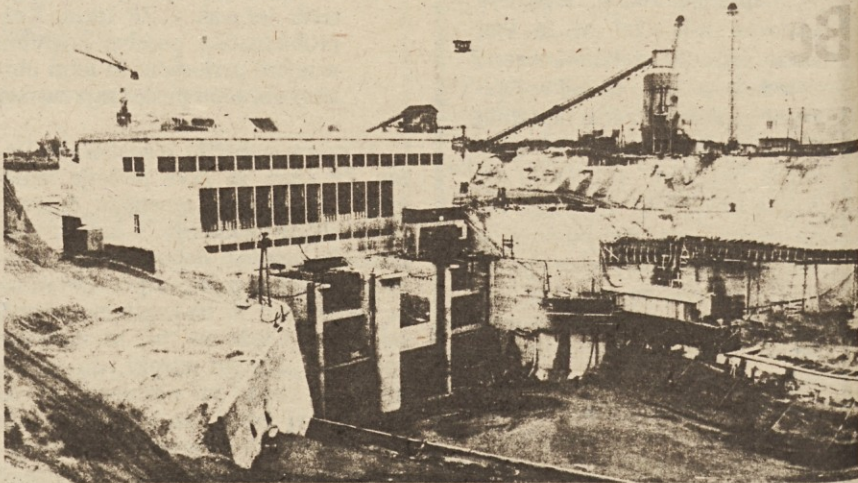
Poleg tega bi bilo potrebno v vseh TOZD in organizacijah združenega dela, ki izkazujejo v letošnjem prvem polletju negativni finančni rezultat, podrobneje proučiti vzroke teh izgub ter izdelati ustrezne sanacijske programe. Pravtako pa bi bilo treba ponovno analizirati že sprejete varčevalne programe, oz. akcijske programe za izvajanje stabilizacijskih gibanj, zlasti na področjih, ki so prisotna celo prvo polletje letošnjega leta.“

Mara Ovsenik

PROJEKT SREDNJA DRAVA II

Hydroelektrarna Srednja Drava II je kanalskega tipa in predstavlja zadnjo slovensko hidroelektrarno na Dravi med že zgrajenima hidroelektrarnama Zlatoličje (Srednja Drava I) ter Varaždin, ki obratujeta od 1968. oz. 1975. leta in sta delno avtomatizirani, vendar imata stalno posadko.

HIDROELEKTRARNA SREDNJA DRAVA I

Gradbena dela na hidroelektrarni Srednja Drava I, ki obratuje od leta 1968 ter je delno avtomatizirana, vendar ima stalno posadko.

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO

Pogodba za avtomatizacijo nove hidrocentrale Srednja Drava II.

Industrija za avtomatiko je 30. julija 1975 z Dravskimi elektrarnami Maribor podpisala pogodbo za opremo lokalne avtomatizacije hidroelektrarne Srednja Drava II, ki so jo že pričeli graditi v Forminu pri Ormožu. Elektrarna z dvema agregatoma skupne moči 120 MW bo popolnoma avtomatizirana in bo obratovala brez posadke ter bo daljinsko vodena iz centra v Mariboru. Planirajo, da bo prvi agregat pričel obratovati julija 1977, drugi agregat pa novembra 1977.

Pogodba Iskra – Dravske elektrarne Maribor obsega naslednje naprave za lokalno avtomatizacijo hidroelektrarne Srednja Drava II:

dva avtomata za zagon in zaustavitev agregatov, zaščito agregatov in daljnovo dovod, signalizacijo zaščit, razvod in lokalno avtomatiko pomožnih pogonov elektrarne, razvoj enosmerne napetosti z napajalnimi napravami ter naprave za pozicioniranje zapornic na jez. Po zaključenem idejnim projektu se bo Iskrina dobava povečala še na opremo za meritve, regulacijo ter informacijski model elektrarne. Celoten posel izvaja področje za avtomatizacijo elektrarn v okviru projektive in razvoja skupnih adminis-

trativnih služb Industrije za avtomatiko ter proizvodnje v TOZD TELA.

Poleg hidroelektrarne Srednja Drava II je v teku še avtomatizacija 9 agregatov v hidroelektrarnah Dravograd (1), Vučenica (2), Fala (1), Doblar (3) in Zvornik (2) ter 48 zapornic na vseh dravskih elektrarnah v skupni vrednosti 27.200.000

Takšen obseg dela pomeni veliko zaupanje kupcev ter priznanje Iskri, saj je nedvomno rezultat uspešnega raziskovalno razvojnega dela oddelka za avtomatizacijo elektrarn ter pravilne poslovne politike. Zaradi stalno prisotne energetske krize pa je postala izgradnja energetskih objektov prioriteta naloga, kar zahteva še posebno resen pristop k realizaciji vseh pogodbenih obveznosti. To bo mogoče le z resnim delom ter pravočasnim reševanjem predvsem kadrovskih, prostorskih in organizacijskih problemov področja za avtomatizacijo elektrarn.

Boštjan Škorjajk

INDUSTRIJA ŠIROKE POTROŠNJE

Aktivnost 00

Sindikalna organizacija se je letos najbolj izkazala ob dnevu Iskre, saj je celotno vodstvo sodelovalo v pripravljalnem odboru. Da pa jim je ta organizacija odlično uspela pa vemo vsi udeleženci.

Obveščanje kolektiva je sindikat zanimivo organiziral. Poudarek ni na časopisu in oglasni deski, ampak na osebni informiranju. Tovarno so razdelili na pet organizacijskih enot doma in eno v Višnji gori. Po teh skupinah so delegati zadolženi za informiranje na zborih delovnih enot. Delegati so obenem člani DS, ali predsedstva ZK, ZSS ali ZSMS, Tako so po svojih zastopnikih v najmanjših organizacijskih enotah delavci tekoče informirani o delu samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Tako lahko tudi vsak trenutek prek delegata vplivajo na odločitve vseh forumov v tovarni. Seveda pa se poslužujejo za informacijo tudi ozvočenja, oglasne deske in glasila Iskra.

Zastopniki organizacijskih enot so

Ruža Tekavec

Zelo aktivno

Direktor področja za inovacije je za 21. 8. 75. sklical že 8. sejo področnega kolegija, ki je obravnaval kar dva pomembna Iskrina projekta: „Mikroelektroniko“ in „Računalništvo“. To zadnje je bila resda samo informacija, toda zelo zanimiva. Seje se je kot gost udeležil tudi eden najpomembnejših slovenskih strokovnjakov s področja mikrovezij dr. Lojze Trontelj iz Elektrofakultete, zanimiva pa so bila tudi izlaganja vodje raziskave trga pri IC Bogdana Tomšiča.

V našem časopisu smo že pisali o kupljeni licenci za izdelavo mikrovezij, katero naj bi prevzela branžna Industrija elementov za elektroniko (IEZE) Ljubljana, kot nosilec te vrste proizvodnje. Seveda bo treba za ostvaritev tega programa združiti ne samo finančna sredstva Iskre, temveč tudi rešiti mnoga kadrovska vprašanja, ter se mnogo hitreje obračati, kot smo to navajeni. Vse industrije, ki se v

Jugoslaviji danes ukvarjajo s proizvodnjo elektronskih naprav, oz. elektronskih elementov, so kar zadeva proizvodnih ambicij in programov napredovale v taki meri, da je bila na seji izrečena naslednja primerjava Slovenije z ostalimi republikami, kar zadeva mikroelektroniko, da „je Slovenija danes močno nerazvita republika“. Da pa bi odpravili ta zaostanek, bo nujno, tako mnenje je prevladovalo, vključiti v projekt MLADE in sposobne strokovnjake, ki naj bi bili nosilci in posredniki znanja še na ostale strokovnjake. To znanje pa si bodo morali pridobiti na posebnih treningih v režiji prodajalca licence.

Računalništvo je druga izredno perspektivna veja naše proizvodne usmeritve, saj nekaj tega že z velikim uspehom proizvajamo: v Kranju za Metacont in v Avtomatiki za potrebe avtomatskih naprav za krmiljenje proizvodnje.

Boriti se moramo za čimboljši socialni položaj delavca

(nadaljevanje s 1. strani)

medsebojnih odnosov ter dosledno izvajati sklenjene dogovore.

Slišati je bil prigovor na „administrativno“ razdelitev anketnih listov, na katere naj bi dajale OOS v branžnih delovnih organizacijah svoje odgovore, in predlagana skupna obravnava problematike med sindikalnimi organi TOZD in ZP.

Na kraju te prve točke dnevnega reda konference je bil sprejet zaključek, da bo predsedstvo sindikata ZP pripravilo predlog akcijskega programa za uresničitev ustave v TOZD, kar bodo dobile vse OOS v obravnavo, sprejem in izvršitev.

O rezultatih poslovanja ZP Iskra je govoril v. d. direktorja finančnega področja ZP Edi Delopst ter pri tem nanizal nekaj zanimivih in precej vznemirljivih števk iz letošnje polletne bilance. Ker na drugem mestu objavljamo intervju z E. Delopstom o isti problematiki, tu tega ne ponavljamo, čeprav ne bi bilo nekoristno še in še poudarjati, da bi bil polletni finančni rezultat Iskre neprimerno ugodnejši (da o zaključku letošnjega leta niti ne govorimo), če bi ne imele poslovne izgube TOZD TELEKOMUNIKACIJE Kranj, TV SPREJEMNIKI Pržan in IC v skupni višini 151 milijonov dinarjev! Konferenca je bila mnenja, da bodo morali analitiki teh TOZD z vso resnostjo analizirati stanje in se z vso energijo lotiti reševanja nastalega negativnega stanja, ki lahko omaje vso ekonomiko vseh TOZD v svoji DO (delovni organizaciji) in celo ZP kot celote! Vsekakor bo nujno, da se s tem problemom ukvarjajo vse TOZD vseh branžnih delovnih organizacij, ki imajo TOZD z izgubo, ali pa TOZD, ki posluje na robu rentabilnosti. Marsikje torej sveti rdeča luč, kot poziv na akcijo!

TOZD TV SPREJEMNIKI

sindikata

obiskati bolne delovne tovariše za prvi maj in za novo leto in jih tudi obdariti. V samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka pa so na predlog sindikalne organizacije predvideli pomoč v višini enomesečnega OD za vse, ki bolujejo dalj od enega leta.

Na športnem področju pa so aktivni v celi vrsti panog. Tako balinajo, kegljajo, streljajo, igrajo nogomet, odbojko, košarko in šah. Nastopili so na vrsti tekmovalj v branži, v Iskri in v občinskem merilu in tudi poželi lepe uspehe.

V Pržanu je tudi posebnost, ki je v večini tovarni ni, namreč, da za večje državne praznike priredijo povelje z daljšim kulturnim programom.

Na predlog sindikata so letos dvignili OD za deset procentov, čeprav imajo še vedno nizke dohodke in so na repu v občini.

V kratkem pa bodo začeli z akcijo za nabavo ozimnice. Letos se bodo še posebej potrudili, saj je sadje zelo drago.

KY

Tudi na tem področju je treba prav v kratkem času pričakovati odločitev: — ali naj Iskra proizvaja le za lastne potrebe, ali pa naj tudi prodaja elektronske računalniške enote in katere?

— ali naj Iskra proizvaja in prodaja miniprosesorje v proizvodne namene; — ali naj Iskra proizvaja mini prosesorje oz. računalniške enote tudi za poslovne namene?

O tem se bomo pogovarjali v naslednjih dneh s strokovnjaki področja za inovacije ZP Iskra in bomo o tem objavili poseben prispevek v eni naslednjih številčk časopisa na to temo.

I.S.

In memoriam Franci Didič

V soboto, 23. 8. 1975, zvečer ob devetih je na nevarni gorski cesti Vojsko — Idrija z avtom omahnil v smrt direktor Iskre v Idriji Franci Didič, dipl. iur. Sam je bil v avtomobilu in nihče ne ve, kako se je to zgodilo.

Franci Didič je bil lik intelektualca — Slovenca, ki je znal združiti svoje znanje z življenjem v svoji okolici. Komaj šestnajstleten je v najtežjih trenutkih slovenske zgodovine zgrabil za puško in odšel v partizane.

Po vojni je končal pravne študije in se zaposlil v domači Idriji v rudniku živega srebra ter vodil pravno službo do pred petimi leti, ko je prevzel vodstvo komercialne službe.

Triindvajset let je delal pri rudniku v dobrih in slabih časih. Letos maja se je zaposlil v Iskri in prevzel dolžnosti direktorja. Glede na gospodarski položaj doma in po svetu je prevzel to TOZD v zelo težkih okoliščinah. Dela se je lotil zavzeto, z mirno modrostjo in nakazal nekaj dobrih rešitev. Sredi dela je omahnil 48 let star v smrt, ko se je vračal s tovariškega srečanja kolektiva domače delovne organizacije.

Za njim žalujejo žena in dvoje nepreskrbljenih otrok. V Iskri nas je ta bridka novica zadela tem hujše, ko potrebujemo v tem času ljudi, kakršen je bil pokojni, saj bo težko nadomestiti dinamičnega in delovnega vodilnega delavca, ki je svoje delo zastavil z vsem elanom in ko so se že kazali prvi sadovi njegovih prizadevanj.

Njegov spomin bo ostal med nami svetel. Dobrega sodelavca, dinamičnega šefa in pronicavega strokovnjaka bomo ohranili v najlepšem spominu.

KF

Iskra bo dobavila Sovjetski zvezi VF telefonske naprave

V Moskvi je bila 21. 8. 1975 podpisana pogodba z Atomenergexportom o dobavi 28 končnih ter 10 ojačevalnih postaj tipa Z 12—F za potrebe Ministrstva za energetiko SSSR v višini 673.328 Cl. dolarjev.

Naprave bo izdelala in dobavila ISKRA Elektromehanika TOZD Tovarna elektronskih naprav Ljubljana. Prva dobava je dogovorjena za december 1975, končna dobava pa za december 1976.

Pogodba temelji na meddržavnem sporazumu med vladama SSSR in SFRJ, ki je bil sklenjen v aprilu 1975, po katerem bo SSSR dobavljala opremo za Nuklearno centralo Krško, SFRJ pa opremo za potrebe energetike SSSR.

Pogodba, o kateri poročamo, je prva pogodba na podlagi tega sporazuma.

VF telefonske naprave tipa Z12—F omogočajo prenos 12 telefonskih kanalov po žičnih zvezah — prostih vodih z možnostjo vključitve več ojačevalnih postaj za premostitev večjih razdalj. V tem primeru bo Ministrstvo za energetiko SSSR s temi napravami povežalo električne centrale na ozemlju SSSR ter preko telefonskih kanalov prenašalo poleg govora še razne podatke, komande itd.

Pot do sklenitve te pomembne pogodbe pa ni bila niti kratka niti enostavna. ISKRA si je že vsa leta prizadevala plasirati v SSSR naprave s področja prenosa, vendar nam je šele sedaj uspelo vključiti te naprave v petletne programe izmenjave med SSSR in SFRJ.

Uspeh dolgujemo direktorju Predstavništva ISKRA v Moskvi Dojčinu Jeliču, poznavalcu tega področja, ki je šesto leto upornega delovanja kronal s polnim uspehom. Razumljivo je, da se tudi naš ruski partner ni zadovoljil prej, dokler se niso njegovi strokovnjaki — podpisniki pogodbe, ob obisku naših tovarn prepričali o naših možnostih ter vrhunski tehnologiji.

Po uspešnem zaključku te dolgotrajne prve etape smo v aprilu 1975 lahko pričeli s konkretnimi razgovori, ki jih je prav tako vodil in uspešno zaključil D. Jelič. Pojavila pa se je dodatna težava. Posel je namreč skušal na vsak način dobiti Ei—Niš —Tovarna VF naprav Zemun. Tako je bil potreben najprej medsebojni

razgovor obeh. Rezultat teh dogovorov je bila skupna ponudba enake opreme v dveh tehnoloških izvedbah: ISKRINA v horizontalni tehniki ISEP MK II, in

Ei Niš v vertikalni tehniki BW7R pod istimi komercialnimi pogoji z dogovorom, da izbiro prepustimo kupcu ter sporazumom, da sta obe strani pripravljene odstopiti tehnološko dokumentacijo druga drugim ter izdelavo 50 % pogodbene opreme. Ta pogodba je dokaz, da s skupnimi naporami lahko dosežemo zastavljene cilje.

Kupec se je odločil za našo tehnologijo. Razlogov za to je precej. ISKRA in Ei proizvajata pravzaprav VF multipleksne sisteme od malokanalnih s kapaciteto od 1 do 12 kanalov, srednjih kapacitet od 12 do 120 kanalov, do velikokanalnih sistemov od 120 do 2700 kanalov.

Naprava Z12—F je torej samo en del obsežnih sistemov za najrazličnejše prenosne poti: prosti vodi, koaksialni in simetrični kabli ter radiosistemi.

Kupec pa je želel napravo, ne pa sistem, za kar pa je primernejša ISEP tehnika

Prav tako je kupcu precej bližja horizontalna tehnologija, ker jo je že doslej uporabljal, saj so naprave, ki jih izdelujejo v SSSR pa tudi državah SEV, v tej tehniki. Vse to pa še ne bi bilo dovolj, kajti kupec je zahteval določene specifičnosti kot npr. spremenjene vhodne in izhodne nivoje, spremenjene pilotske frekvence za nadzor in kontrolo delovanja naprav, univerzalno napajanje itd. Prav na teh tehničnih podrobnostih pa smo imeli veliko prednosti, kajti naša naprava Z12—F je plod lastnega razvoja strokovnjakov IPT, Ei—Niš pa jo izdeluje na podlagi licence Siemens. Razgovore o teh tehničnih detajlih je odlično vodil naš strokovnjak Valant Miro.

Pogodba je torej podpisana. Potrebno jo je dosledno izpolnjevati v vseh točkah, sicer si lahko napravimo težko priborjeno prilagoditev. Tovarna elektronskih naprav doslej še ni imela pred seboj pomembnejše izvozne naloge, saj je to prvo večje naročilo iz osnovnega programa tovarne, ki predstavlja cca 10 % letnega bruto prometa.

Marjan Biček

INDUSTRIJA ŠIROKE POTROŠNJE — TOZD SPREJEMNIKI SEŽANA

Dobro poslovali

Iskra — Sprejemniki v Sežani so že ob začetku leta po raziskavi tržišča pravilno predvideli prodajo svojih izdelkov in sprejemnike, ki ne gredo najbolj v denar, delno zreducirali in pojačali proizvodnjo artiklov, za katere je več zanimanja na tržišču. Poleg tega so znatno povečali izvoz, medtem ko so uvoz obdržali na nivoju leta 1974. Predvidevanja so se pokazala v praksi pravilna, to dokazuje tudi polletni obračun.

V celoti so proizvodni plan dosegli 102 procentno, po proizvodnem programu pa takole: Radijski sprejemniki 103 procente, transformatorska dejavnost 115 procentov, TV stabilizatorji 111 procentov in ojačevalne naprave 82 procentov.

Tako so dosegli 7,6 starih milijard celotnega dohodka (lani 4,8). Tu so upoštevane tudi zaloge vrnjene od IC

ob reorganizaciji Iskre. Teh zalog je bilo za staro milijardo in pol. Tako so dosegli indeks 158.

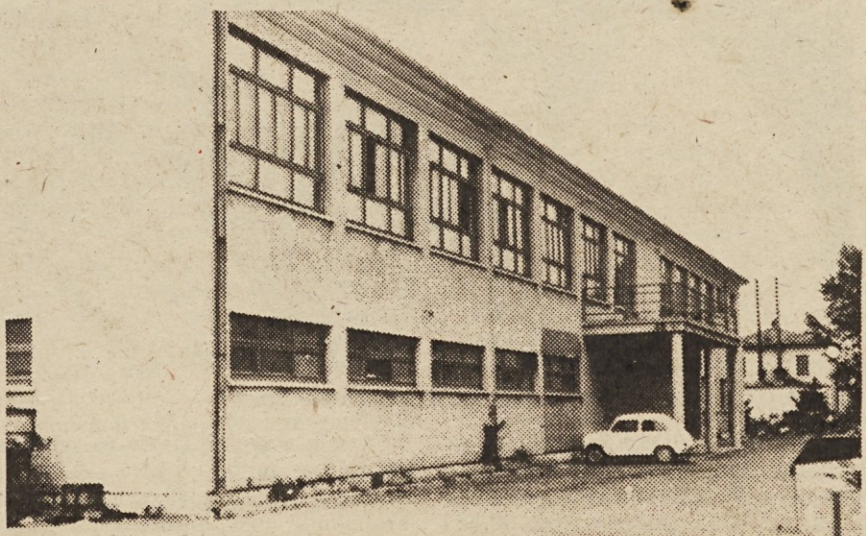
Z ostankom dohodka so tudi zadovoljni, saj znaša 442 starih milijonov. Poleg tega so letos uspeli odgoditi plačevanje zaostalih anuitet, (cca 250 starih milijonov). K temu je treba prišteti rezervirana sredstva iz zapadlih in neplačanih kupcev — po zakonskih določilih — to je 203 stare milijone.

Vse je v okviru gospodarskega plana, ki predvideva, da bodo letos zbrali 640 starih milijonov ostanka dohodka, da bodo lahko zadovoljili pogojem pogodb o odlaganju anuitet.

V prvem kvartalu so prodajni plan celo presegli, pravtako proizvodni plan, saj so delali veliko celo v nadurah. V drugem kvartalu pa je prodaja zelo padla — na 60 odstotkov redne proizvodnje. To pa je normalen pojav. Radijski sprejemniki in ojačevalne naprave so sezonski artikli, ki se dobro prodajajo jeseni in pozimi. Tako zaskrbijo zalog ni, le treba bo urediti z bankami premostitvene kredite za sezone zaloge. To je postalo aktualno posebno po branži reorganizaciji Iskre, ko zaloge bremenijo posamezne TOZD.

V prvem polletju so uspeli kumulativno prodati preko branžne prodaje na domači trg in izvoziti za pet in pol starih milijard, nekaj pa so prodali v lastni režiji. Ob tem dobrem tržnem uspehu pa se kaže kritična stopnja

(Nadaljevanje na 6. strani)

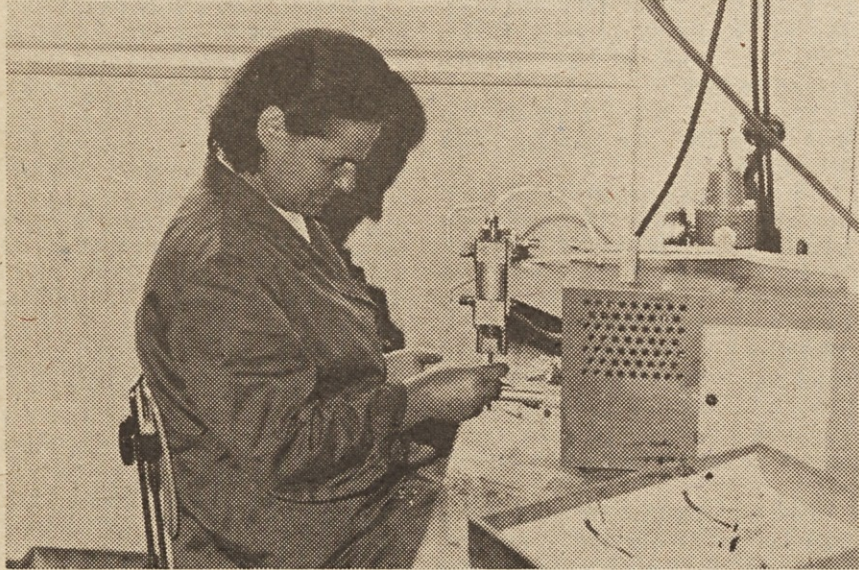

Naša tovarna radijskih sprejemnikov v Sežani.

Obiskali smo Industrijo telekomunikacij, elektronike in elektromehanike, TOZD Elektronski merilni instrumenti v Horjulu

Tovarna elektronskih merilnih instrumentov, ali na kratko Elektronika Horjul je od 1. januarja letošnjega leta ena izmed temeljnih organizacij združenega dela Industrije za telekomunikacije in elektroniko v Kranju. Ta naša pomembna enota je nastala v novembru leta 1957, kot dislociran obrat tedanje Industrije za elektrozeve. Tudi zibelka te proizvodnje pa je stekla že konec l. 1949 v še Institutu za elektrozeve, torej v

kem času dosegli, da so zaposleni delavci doumeli svoje naloge v tovarni in so jih priučili z vso resnostjo in prizadevnostjo ter odgovornostjo. Začetni delovni kolektiv v Horjulu je štel komaj trideset strokovnih sodelavcev in 84 delavcev v proizvodnji, ustvarili pa so v prvem, t. j. l. 1957 za 1,280.000 tedanjih dinarjev proizvodnje. In ko smo že pri podatkih iz prvega poslovnega leta te tovarne, povejmo še to, da so pri tem

Ančka Velkavrh punktira izvode pri žičnih uporih.

pionirskem obdobju, ko je bilo treba praktično iz nič in ob dokaj skromnih izkušnjah začeti ustvarjati prve specialne instrumente in aparature, potrebne tako sami Industriji za elektrozeve, kot tudi vsem drugim, ki so se začeli vse bolj ozirati po različnih izdelkih s področja elektronike.

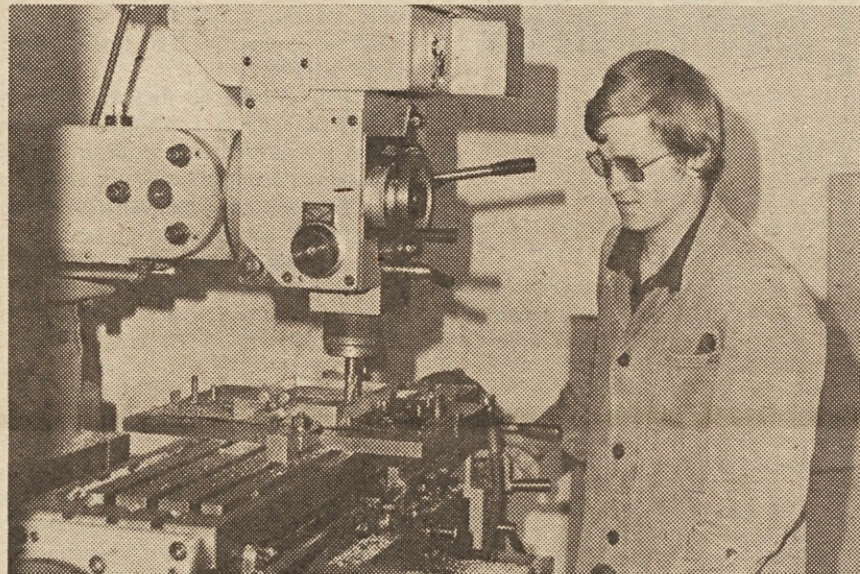
Zakaj je tedaj padla odločitev, naj bi prenesli navedeno proizvodnjo v Horjul, je vprašanje, na katerega brž najdemo odgovor v tem, da je bil prav v Horjulu tedaj na razpolago še ne povsem dograjen tovarniški objekt, katerega so morali poprej še ustrezno potrebam te proizvodnje preurediti in dograditi, nadalje pa tudi v dejstvu, da je bilo horjulsko področje industrijsko še povsem nerazvito, hkrati pa je razpolagalo z zadostno delovno silo, ki jo je bilo mogoče dokaj hitro, pod strokovnim vodstvom, priučiti za proizvodne naloge.

Slavko Nagode – tehnolog pri merilnih instrumentih.

Načrtovalci proizvodnje v Horjulu so nedvomno dobro izbrali in novo formirani, dislocirani obrat v Horjulu je ob tedanjem proizvodnem programu in ob naglo rastočih potrebah po njegovih izdelkih dobil zares široko in docela realno perspektivo, ki se je v celoti in najbrž tudi prek vseh pričakovanj uresničila že v nekaj letih njegovega delovanja.

Vsekakor težka in odgovorna naloga tedanjega obrata v Horjulu je bila usposobitev in prevzgoja pridobljenega kadra. Velika večina novih članov delovnega kolektiva ni imela industrijske tradicije, saj so prišli s pretežno kmetijskega področja in jih je bilo za to treba kar najhitreje prevzgojiti v industrijske delavce, v delavce v dokaj zahtevni industrijski panogi, z najširšimi možnostmi za nadaljnji razvoj in napredek. Tu gre vsa pohvala in priznanje prav prvim sodelavcem, ki so to prevzgojno nalogo dobro izpolnili in v sorazmerno krat-

Janez Kogovšek ob preciznem rezkalniku.

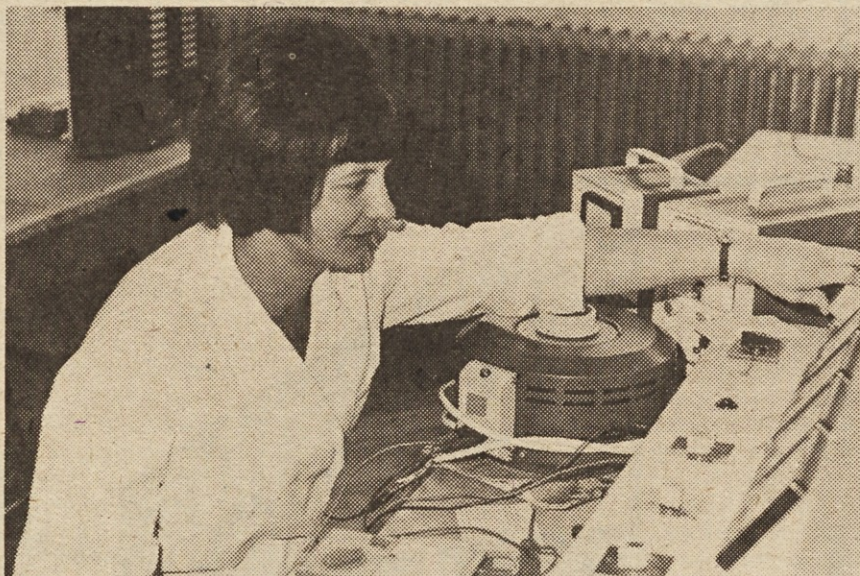
Kontrolorka elementov Marinka Jazbec.

proizvodni program tovarne. Vse to ob pogojih, ki so tedaj vladali prav mirno ocenimo za dober, presenetljiv poslovni rezultat mladega, a obetajočega delovnega kolektiva.

Proizvodni uspehi prvega poslovnega obrata tovarne v Horjulu ob dobrih 110 zaposlenih so bili solidna osnova za njen dokaj hiter razvoj in nadaljno rast. Že v petem letu obstoja tovarne elektronskih instrumentov v Horjulu so skoraj štirikrat povečali vrednost proizvodnje, pri tem pa komaj za četrtno povečali število

zaposlenih. Ob desetletnici je vrednost proizvodnje te tovarne znašala že skoraj osem krat več kot v letu 1957, število zaposlenih pa je tedaj naraslo na 299 in zanimivo tudi v vseh naslednjih letih do danes se le-to neprestano suče okrog 300 zaposlenih, čeprav je v tem obdobju vrednost proizvodnje narasla že za več kot 25 krat v primerjavi s prvim poslovnim letom. Vse to govori hkrati tudi o solidni produktivnosti dela.

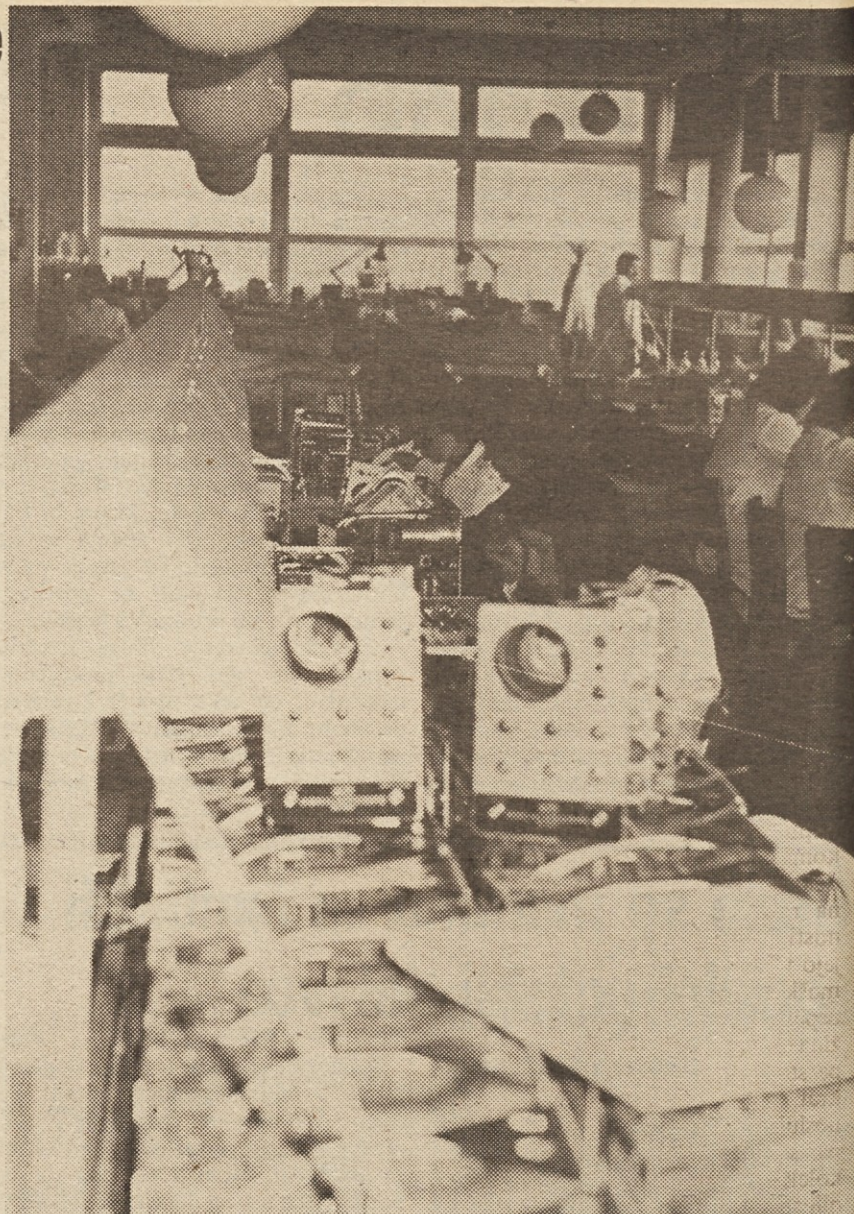
Razmerje med posameznimi vrstami izdelkov tovarne elektronskih elementov v Horjulu se je do danes bistveno spremenilo. Tako že okrog 50 % proizvodnje zajemajo aparature s področja brezžičnih zvez, 20 % elektronski merilni instrumenti, 15 % žični upori in 10 % variaki, medtem ko približno 5 % proizvodnje predstavljajo ostali izdelki, med katerimi

Nada Mlakar je kontrolorka regulacijskih transformatorjev.

izdelali 675 različnih merilnih instrumentov, 638 regulacijskih transformatorjev, 206 laboratorijskih potencio-metrov, 3.235 preklopnikov, 59.431 žičnih uporov in še vrsto drugih izdelkov, kar vse je sestavljalo tedanji

so kasete v večini. Glede na potrebe na tržišču se bo verjetno še naprej povečeval delež izdelkov s področja brezžičnih zvez, medtem ko bodo proizvodnjo ostalih prilagajali trenutnim potrebam.

Ta posnetek nam prikazuje oddelek v horjulski tovarni, v katerem sestavljajo osciloskope, s katerimi so se na trgu dobro uveljavili.

Razumljivo je, da je v vseh teh letih uspešnega delovanja tovarne v Horjulu prišlo tudi do razširitve proizvodnega programa z novimi, za trg zanimivimi izdelki z obstoječih, a tudi novih proizvodnih področij. Pravzaprav je le še malo tega ostalo, kar so delali v prvih letih, a tudi to so v teku let izpopolnili in posodobili, da so se laže uveljavili na domačem in pozneje tudi inozemskih tržiščih.

Osemnajst dotedanjih let tovarne elektronskih instrumentov nedvomno izpričuje njen nenehen razvoj in dokaj hitro rast, kljub nekaterim kritičnim obdobjem, ki so prinesla določeno umerjenejšo rast tovarne, pozneje pa nov zagon, katerega rezultat so doseženi uspehi. Razumljivo nikoli, prav tako pa tudi ne v sedanjem obdobju, tudi tej tovarni niso bile prizanešene težave, s katerimi se borijo tudi dru-

Francka Končan in Breda Kavčič dela ta v konstrukciji orodja.

Za dobro počutje delavcev v tovarni skrbijo delavke v tovarniški menzi: Marjeta Vrhovec, Pepca Bogataj, Matilda Pišek, glavna kuharica Marija Logar in Nada Stanovnik.

god v Iskri in izven nje, vendar delovni kolektiv v Horjulu je klen, zdrav in prizadeven in z vsem tem se uspešno

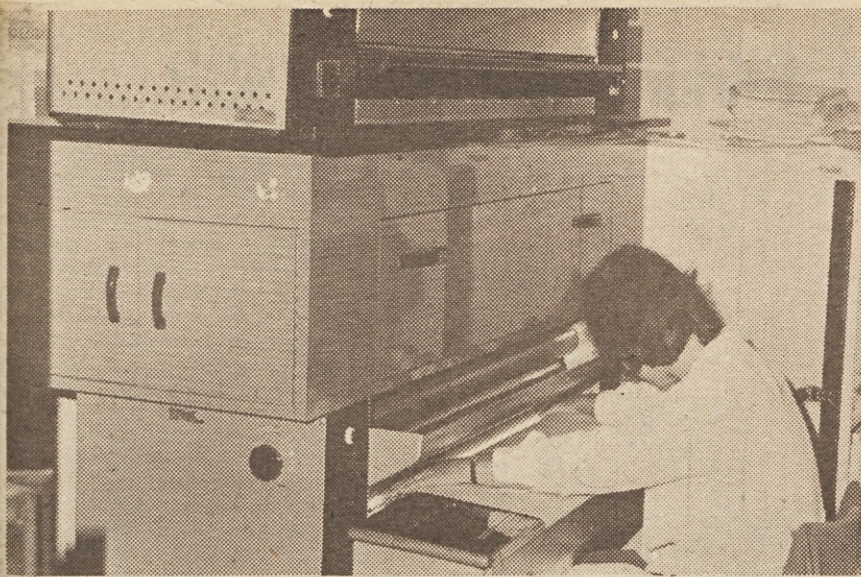
zoperstavlja vsem oviram, ki mu branijo do zaželenih uspehov.

Vsaj na kratko je treba poudariti, da se v horjulski tovarni iz leta v leto prizadevajo za potrebne nove sodelavce, da pa tovarna tudi za samo horjulsko področje veliko pomeni. Njen pomen je v tesni povezavi s samim krajem, saj je v teh letih po svojih močeh marsikdaj pomagala, da so se splošne razmere na tem področju izboljšale, prav tako pa je njen pomen tudi v dvigu narodnega dohodka in kupne moči zaposlenih in njihovih družin.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Pavle Kogovšek dela na malem rezkalnem stroju.

Angelca Jerla dela v kopirnici.

V tovarni elektronskih instrumentov v Horjulu deluje živahna sindikalna organizacija. Mladina zlasti v zadnjem času kaže vedno večjo aktivnost, kar je še posebno razveseljivo, saj je ta naš delovni kolektiv v poprečju še zelo mlad. Tudi zveza komunistov ne stoji križem rok. Člani delovnega kolektiva pa so zelo marljivi na raznih področjih kulturne dejavnosti v Horjulu. Dokaj številno sodelujejo v igralski družini ter v ženskem in moškem pevskem zboru. S svojimi uspešnimi nastopi je tako igralska družina dokazal visoko raven, prav tako pa sta tudi oba pevka zbora že nekajkrat ogrela hvaležne domače in tuje poslušalce. Posebno v zadnjem času, pa se zlasti mlajši člani delovnega kolektiva vse bolj uveljavljajo v številnih športnih zvrsteh.

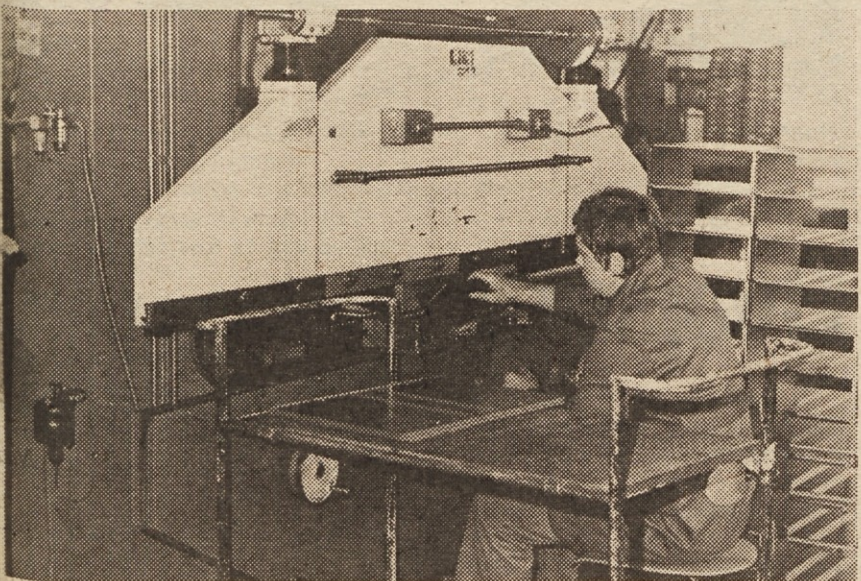
Za delovni kolektiv tovarne elektronskih instrumentov v Horjulu lahko mirno trdimo, da je marljiv, žilav in klen in tako bo prav gotovo tudi v naslednjih letih dosegal solidne poslovne rezultate, pa čeprav ga bodo pestile občasne težave splošnih gospodarskih tokov.

Prav zato bomo vselej radi kaj zapisali o njegovem delu in uspehih, ali o tem, kako premaguje težave.

-J.C.-

Janko Potrebuješ pri kontrolnih omari-
cah čistilnih naprav.

Antonija Kogovšek čisti izhode pri čičnih uporih.

Stane Slovša dela na krivilnem stroju DIACRO.

Izlet na Triglav

Planinsko društvo Iskra bo organiziralo dvodnevni množični izlet na Triglav 6. in 7. septembra t.l. (sobota in nedelja). Izlet bodo vodili izkušeni planinci tako, da se ga bodo lahko udeležili tudi manj izkušeni ljubitelji gora.

V soboto, 6. septembra, bo odhod z avtobusom iz Ljubljane v zgodnjih jutranjih urah do Mojstrane, odtod peš do doma v Vratih in po Tomiškovski poti na Kredarico, kjer bomo prespali.

V nedeljo, 7. septembra, se bomo povzpeli na vrh Triglava, nato pa se čez Prag vrnili v Mojstrano.

Cena izleta: za člane PDI 50,00, za ostale 100,00 din. Prijave sprejema: Planinsko društvo Iskra, Ljubljana, Prešernova 27, tel.: 24-926 do vključno petka, 29. avgusta t.l.

Izlet bo vodil Pavle Jereb - IPT, tel. 20-341.

Prvo polovico leta smo zaključili uspešno

Čeprav bo minilo skoraj dva meseca od zaključka prvega polletja, so rezultati še kako aktualni. Težka gospodarska situacija nam narekuje podrobnejše spremljanje in analiziranje pereg gospodarske problematike. Pri površni, oziroma grobi oceni poslovanja, na podlagi celotnega dohodka, dohodka in ostanka dohodka, ter v primerjavi z ostalimi Iskrinimi delovnimi organizacijami, lahko rečemo, da smo prvo polovico leta 1975 zaključili uspešno.

V primerjavi z letnim planom, smo celotni dohodek dosegli z 47, dohodek pa z 48 %, ostanek dohodka pa je presegel planirano polletno višino. Primerjava CD na enako obdobje leta 1974, pa nam da index 124.

Drugi kazalci poslovnega uspeha, kot so proizvodnja, izvoz, obratna sredstva, kadri, stroški ter proizvodnost dela, pa so manj ugodni. Pri ugotavljanju vzrokov v nesorazmerju uspešnosti posameznih kazalcev uspeha, pa se lahko omejimo na izvoz.

Sprememba strukture prodaje v preteklem polletju na račun izvoza, je zaskrbljujoča, saj nam izvoz predstavlja zelo važno komponento naše poslovne usmeritve.

plan	Plan	Real.
prodaje	1975	I.-VI./75
domači trg	60,2	67,0
izvoz	31,2	19,5
interna prodaja	6,1	9,0
ostalo	2,5	4,5
Skupaj:	100,0	100,0

Zmanjšanje prodaje v izvozu in povečanje na domačem trgu, kjer dosegamo višje cene (cene so nespremenjene), je glavni vzrok naše uspešnosti. Izvoz je bil za leto 1975 načrtan v CD z 31,2 %, realizirali smo ga pa samo z 16,5 %, kar je tudi manj od deleža izvoza v letu 1974 z 29,1 %. Vzroki, ki so pogojili zmanjšanje izvoza so nam vsem znani, saj nismo edini, katere tare ta problematika.

Planirani fizični obseg proizvodnje v višini 749 milj. din je za 30 % večji od realizacije 1974. Index realizacije prvega polletja z letnim planom pa je le 41, dinamični 81, ter istim obdobjem leta 1974 107 točk. Tako je fizični obseg proizvodnje porastel le za 7 %. Vzroki za sorazmerno majhno proizvodnjo so v zmanjšanem izvozu, ki je povzročil tudi rešitev vseh planiranih kazalcev poslovanja.

Po TOZD so planirani fizični obseg proizvodnje dosegli različno:

	R/I.-VI./75 plan 1975	R/I.-VI./75 R-I.-VI/75
IEZE	41	107
Elektroliti	44	190
Feriti	52	101
Ker. kond.	40	91
Ker. kond.	51	137
Kondenzatorji	40	83
Magneti	52	109
Polprevodniki	39	114
SEM	72	187
Upori	39	121
Baterije	37	86

V nasprotju s fizičnim obsegom proizvodnje so materialni stroški rasli nekoliko hitreje. Višji stroški so posledica fiksnih stroškov, ki so stalni, ne glede na obseg proizvodnje, medtem ko so direktni stroški še v planiranih mejah. Prizadevanja za zmanjšanje, oziroma povečanje rasti stroškov od rasti proizvodnje, so stalna, vendar še niso obrodila rezultatov. Stabiliziranje gospodarstva in s tem tudi naše DO nam je narekovalo konkretniji pristop k tej problematiki.

Obratna sredstva rastejo hitreje kot bi dovoljeval fizični obseg proizvodnje. Vzroki so delno objektivni, delno pa so tudi posledica slabega planiranja, ter desertimana zalog. V prvem polletju so povprečne zaloge surovin in materiala za 21 % višje od povprečnih zalog leta 1974. Nenehno, posebno pa v zadnjih mesecih, nam rastejo zaloge gotovih izdelkov za kar lahko zopet rečemo, da je kriv izvoz.

Politika zaposlovanja in osebnih dohodkov v zadnjem času dobiva vse večji pomen. V prvem polletju 1975, smo povečali število zaposlenih za 60 % ali 133 delavcev (merjeno na

povprečje leta 1974), kar je več kot bi smelo biti, oziroma na fizični obseg proizvodnje. Dviganje števila zaposlenih, pa ni enako v vseh TOZD, saj nekatere zmanjšujejo oz. imajo manj zaposlenih kot leta 1974. Povečanje števila zaposlenih, pa gre predvsem na račun tistih TOZD, ki so močno povečale fizični obseg proizvodnje.

Fluktuacija delovne sile je minimalna s 3 %, večji pa je procent

neizkoriščenega delovnega časa, ki je slabo vplival na produktivnost.

Osební dohodki zaposlenih so sorazmerno nizki v primerjavi z republikim ter povprečjem OD v Iskri kot celoti. Z dvigom osebnih dohodkov ne sledimo dvigu življenjskih stroškov, kar pa velja več ali manj za vse gospodarske organizacije.

Prikaz števila zaposlenih po TOZD kaže na različno gibanje zaposlenih. Prikazano povprečje osebnih dohodkov pa kaže na razlike povprečnih OD po TOZD, ki so posledica, predvsem različnih kvalifikacijskih struktur kot tudi še neenotnih kriterijev izplačevanja osebnih dohodkov.

	Povp. I.-VI./75	Povp. I.-VI/75 povpr. 1974	Povp. OD
Skupaj IEZE	4.398	106	2.659
Skupne službe	130	103	3.893
Elektroliti	134	152	2.606
Feriti	210	100	2.846
Ker. kond.	477	97	2.432
Kondenzatorji	1.075	103	2.356
Magneti	66	110	3.134
Orodjarna	51	98	3.402
Polprevodniki	545	108	2.783
SEM	123	123	3.309
Upori	1.038	108	2.675
Baterije	405	101	2.629
Skupni objekti	3	100	3.420

Povprečni osebni dohodki so preračunani na 182 ur.

Grob prikaz rezultatov poslovanja v prvem polletju, kaže na veliko problematiko našega izvoza, oziroma prodaje izdelkov nasploh. Da je položaj zelo resen in da se mora komerciala in vsi zelo prizadevati za povečanje izvoza, nam kažejo rezultati poslovanja v mesecu juliju, ki niso več tako blesteči. Pojavlja se zasiče-

nost domačega trga, ki je v prvem polletju veliko pripomogel k dobrim rezultatom. Naloge, ki smo si jih zadali do konca letošnjega leta, so: povečanje izvoza, produktivnost dela, počasnejša rast stroškov in zalog ter dviganje osebnih dohodkov v skladu s produktivnostjo dela.

O.Z.

TOZD ELEKTROMOTORJI, ŽELEZNIKI

V polletju uspešni, a nelikvidni

V Elektromotorjih so prvo polovico leta zaključili poslovanje in proizvodnjo dokaj dobro, toda tare jih že kar kronična nelikvidnost, ki pa žal ni le Iskrina težava.

Prvega pol leta so izpolnili 49,6 odstotkov letnega plana in vrednostno 48,2 odstotka. Zelo razveseljivo z ozirom na prilike, ki v njih delajo in poslujejo.

Plan prvega polletja je bil po posameznih panogah dejavnosti izpolnjen takole:

Mali motorji 1%
Kompresorski motorji 109 %
Sirene 113 %
Gospodinjiski aparati 91,7 %

Celoten dohodek je znašal skoro trinajst starih milijard, ostanek dohodka pa 450 starih milijonov. Ostanek dohodka je v primerjavi z lanskim polletnim ostankom za 5,6 procenta manj. Izvoz pa je v glavnem ostal na istem nivoju kakor lansko leto. To pa ni malo, če računamo, da Elektromotorji izvozijo količinsko 62 odstotkov svoje proizvodnje oziroma vrednostno 47 odstotkov. Torej generalna linija - čimveč izvoziti v Iskri v Železnikih drži.

Direktorja TOZD Elektromotorji, Toneta Rakovca smo vprašali, kako da niso dosegli plana stoprocentno.

Povedal nam je: Sredi prvega kvartala smo videli, da se prodaja gospodinjiskih aparatov, za katere delamo motorje, ustavlja, zato smo plan rebalansirali in prilagodili tržni situaciji. Pa so se žal predvidevanja pokazala še preoptimistična. Tako so naročila zmanjšale svetovne firme Braun, ABC in Danfoss, doma pa Gorenje. Zmanjšanje naročil pa je posledica manjše kupne moči doma in po svetu. Po drugi strani pa je prvo polletje bilo težavno zaradi zakonskih predpisov glede potrošniških kreditov, s katerimi se v domačih gospodinjstvih večina opreme. To je na srečo za nami, ker so kreditni pogoji za nabavo manjše gospodinjiske opreme postali

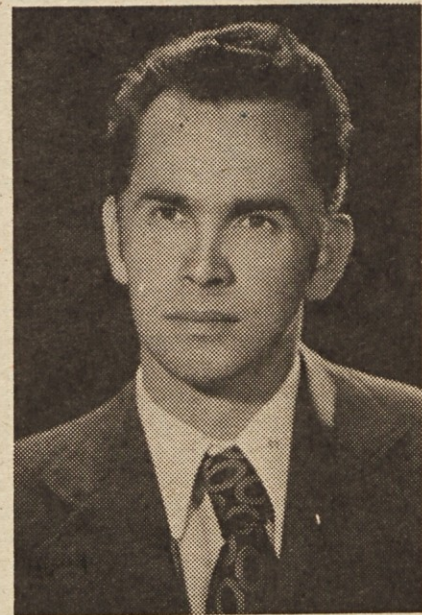
ugodnejši. Tako lahko pričakujemo dokajšnje izboljšanje v drugem polletju.

Imeli pa so tudi težave z uvozom. Precej njihovega repromaterijala je na

listi prepovedanega uvoza in tako težko pridejo do potrebnih polfabrikatov, ki jih zahtevajo svetovni standardi. Domači materijal pa v nekaterih primerih ne ustreza zahtevam svetovnih norm. Take težave so imeli predvsem pri nabavi lakirane žice in dinamopločevine, ki sta ključna polizdelka za izdelavo elektromotorjev za izvoz. Nelikvidnost pa jih je morila kar kronično, tako da so imeli nekajkrat težave z izplačili OD in večkrat blokiran žiro račun.

No, v drugem polletju upajo na boljši uspeh, saj gospodarstveniki doma in po svetu pričakujejo izboljšanje v drugi polovici letošnjega leta. Tako upa tudi direktor v Elektromotorjih, nam je zaupal ob koncu razgovora.

KF

Direktor TOZD Elektromotorji v
Železnikih - Tone Rakovec.

Nujni bosta razširitev in modernizacija

Skupna produkcija je TOZD kranjske Elektromehanike, ustanovljena 1. 1. 1975 in ima 440 zaposlenih. Njihov povprečni osebni dohodek je znašal v prvem polletju letošnjega leta 3180 din. Delavcev v tej TOZD občutno primanjkuje že dalj časa in sicer vseh kvalifikacijskih struktur: visokokvalificiranega, srednjekvalificiranega ter kvalificiranega kadra.

Razloga za to sta predvsem dva: Prvi je ta, da za profil režijskega dela (za livarno, bakelit, posebno še za termoplaste) ne usposablja slušatelje nobena strokovna šola, ampak dobijo učenci tam le osnovo za delo na strojih. Sledi – večkrat občutno predolgo – priučevanje na delovnem mestu, ki pa žal v posameznih primerih ne rodi pričakovanega uspeha. Drugi razlog pa je troizmensko delo. Ker so pred leti ukinili nočno delo žensk, so bili prisiljeni na troizmenskih delovnih mestih zaposliti moško delovno silo. Čez čas so opazili, da se je na strojih, ki zahtevajo pazljivo in natančno delo, povečalo število okvar in % izmeta. Da bi razrešili ta problem, proučujejo možnost prehoda na dvoizmensko delo.

Ta prehod pa seveda pogojuje določeno povišanje investicijskih sredstev za nabavo novih strojev. Tu pa se spet pojavlja pereč problem pomanjkanja investicijskih sredstev. Za potrebe Elektromehanike na mesec vlijejo 25 t aluminijastih odlitkov.)

V zadnjem času v skromnem obsegu le nabavljajo moderne stroje, ki omogočajo visoko produktivnost.

Nepravočasna nabava materiala tudi v tej TOZD povzroča zastoje.

Znano je, da je pomanjkanje finančnih sredstev v Elektromehaniki precejšnje, pa tudi razlogi za tako stanje. Ni pa logično, zakaj nastopajo zastoji na relaciji nabava – banka – carina, ko so carinske dajatve že nakazane. Izkazalo se je, da so carinske deklaracije vse prevečkrat nepravilno izpolnjene. Torej upravičeno pričaku-

jejo od zaposlenih v Iskra – Commercu, da v redu opravljajo svoje delo in s tem preprečijo neosnovane nadaljnje zastoje v proizvodnji. Še en problem, ki ga močno občutijo, so prepogoste konstrukcijske spremembe na že obstoječih artiklih. Edino smotno bi bilo, da bi te spremembe konstrukterji opravili na prototipih ter tako preprečili nesmotno trošenje materiala, dela in sredstev.

Težave so tudi s prostorom, saj za svoje izdelke in material nimajo ustreznih skladišč. Zaradi prostorske stiske je otežkočen normalen in varen delovni proces. Skorajšnje selitve dela proizvodnje na Labore bodo sprostile prepotrebne prostore in tako si tudi v skupni produkciji obetajo lažje delovne pogoje.

V.B.R.

3. SEJA PREDSEDSTVA KONFERENCE ZSMS ELEKTROMECHANIKA

Kritično o stabilizaciji

Na svoji seji 28. avgusta bo predsedstvo Konference osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine Slovenije v Elektromehaniki delalo po dokaj pestrem dnevnem redu. Že v prvi točki bodo mladi obravnavali pismo sekretariata predsedstva Republiške konference ZSMS o stabilizacijskih ukrepih. Zavedati se moramo, da je prišlo v preteklih mesecih do bistvenih odstopanj od ciljev, zastavljenih v Resoluciji o osnovah skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v l. 1975. V ZSMS so bila v ta namen že izdelana določena stališča, ki jih tudi že uresničujemo. Mladi se moramo zavedati, da omenjeno pismo sekretariata opozarja na nastali položaj in da navaja tudi konkretna področja ter naloge, ki narekujejo takojšnjo akcijo. Seveda bo seja predsedstva ZSMS Elektromehanike v tej točki usmerjena predvsem na tiste, ki jih bomo mladi izvajali vsak v svoji temeljni organizaciji združenega dela. Le tako bomo lahko prispevali k čimboljšemu poslovanju celotne delovne organizacije.

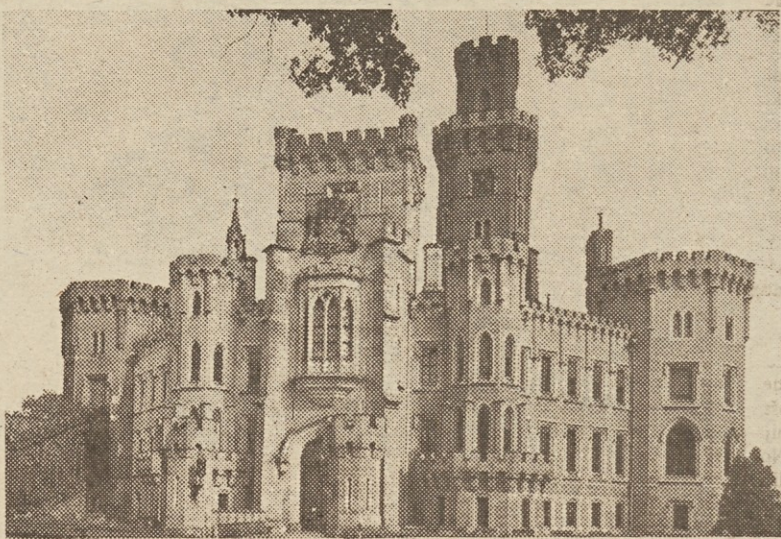
V nadaljevanju seje bo potrebno mlade seznaniti s podrobnim programom srečanja mladih Gorenja in Iskre, ki bo letos ob Velenjskem jezeru. To srečanje postaja že tradicionalno in na njem mladi bolje spoznavajo številna področja svojega delovanja.

Tretja točka dnevnega reda je namenjena delovnim akcijam, ki bodo potekale od 28. septembra do 8. novembra letos na Dugem otoku.

Kot je znano, smo se že na IX. kongresu ZSMS dogovorili, da čimprej izvedemo evidentiranje članstva ZSMS. Ta akcija se je zavlekla in bo v naši delovni organizaciji potekala v prihodnjih dneh. Da bi čimbolj uspela, se morajo za to potruditi predvsem predsedstva pa tudi vsi mladi po osnovnih organizacijah ZSMS v Elektromehaniki.

V zadnji točki bo predsedstvo obravnavalo finančno stanje delovne organizacije, ki ni nič kaj blesteče. Pregledali bomo tudi delo komisij med 2. in 3. sejo predsedstva K OO ZSMS Elektromehanike. Lapanja

Štiridnevni izlet v ČSSR

Eden izmed najbogatejših in najlepših gradov v ČSSR bo tudi cilj ogleda naših izletnikov.

V času od 20. do 24. septembra 1975 bosta organizirala Počitniška skupnost in sindikat ZP Iskra drugi avtobusi izlet v ČSSR.

Odhod avtobusa iz Ljubljane bo v soboto, 20. septembra, ob 03.00 uri zjutraj s Trga osvoboditve (izpred Univerze). Avtobus se bo ustavil tudi v Kranju, pred hotelom Creina, ob 03.30. uri.

Pot bo vodila čez Ljubelj, Celovec do Dunaja, kjer bo kratek postanek. Ustavili se bomo pri Donau Turnu, po želji se boste lahko nanj tudi povzpeli. Ogled stolpa ni vračunan v ceno izleta (50 ASCH).

Pot bomo nadaljevali proti Češki in prestopili mejo pri Mikulovu, ob 14. uri. Peljali se bomo do Brna in tam prenočili.

V nedeljo, 21. 9., si bomo ogledali znamenitosti Brna in Blanskega. Po kosilu se bomo odpeljali v Prago, spotoma pa predvidevamo ogled gradu Konopište. V Pragi bomo prenočevali dve noči in si ogledali Prago po dnevi in ponoči.

V ponedeljek, 22. 9., dopoldan, si bomo ogledali znamenitosti Prage, Hradčane, knjižnico in zakladnico. Popoldan bo prost za samostojne ogleda in nakupe.

V torek, 23. 9., bomo takoj po zajtrku odpotovali proti domu. Spotoma si bomo ogledali najznamenitejši grad na Češkem, Hluboko, v Čeških Budejovicah pa bomo obedovali.

Cena izleta je 1.300 din, ki jih plačate ob prijavi na naši blagajni, Ljubljana, Prešernova 27, ali na žiro račun: Sindikalni odbor ZP Iskra – 50104-679-82016.

Vse informacije v zvezi z izletom dobite po telefonu 24-926.

Prijave sprejemamo do zasedbe avtobusa. Razpored sedežev vam bomo javili kasneje.

Opozarjamo vse udeležence, da je prvi obrok hrane v soboto zvečer v Brnu.

To je zadnji izlet v letošnjem letu, zato pohitite s prijavi.

Sprejeli smo nove bodoče strokovne sodelavce

Kakor vsako leto, so tudi letos strokovne službe na predlog posameznih tovarn razpisale štipendije za šolsko leto 1975/76 za vso Iskro. Razpisanih je bilo 264 štipendij za višje in visoke šole, 219 štipendij za srednje šole in za poklicne šole v SCI 129 učnih mest in štipendij. Koncem avgusta je Odbor za štipendije obravnaval prošnje prijavljenih študentov na razpis in ugotovil, da je bil odziv

precej manjši od razpisa. Za višje in visoke šole je prosilo 274 prosilcev, za srednje šole pa 229 dijakov, v Iskrin šolski center pa je bilo sprejetih 110 učencev v gospodarstvu, ki so obenem z vpisom dobili status štipendista. Za Novo Gorico in učence v SC Litostroj žal nimam podatkov.

Odbor za štipendije je večino prošenj za štipendije na visokih, višjih in srednjih šolah ugodno rešil. Ob koncu pa se je razvila živahna debata o bodočih Iskrin kadrih. Že primerjava letošnjega razpisa in odziva na razpis nam kaže, da je potreba po kadrih veliko večja kakor odziv na razpis. Kako pomagati v tej zagati? Iskra pa raste in se loteva vse bolj zahtevnih proizvodnih in razvojnih procesov in rabi vse več strokovnega kadra. Predlogov je bilo več. Zlasti so nekateri člani Odbora predlagali več reklame za bodoče Iskrine sodelavce, več osebnega kontakta že z učenci osnovnih in srednjih šol in s študenti na univerzi. Obenem pa so ugotovili na podlagi pripravljenih analiz slovenskega življenjskega prostora, da za Iskro potrebnega priliva ne bo iz enostavnega razloga – ker se pač rodi premalo otrok zlasti na področjih, ki so zanimiva za Iskro. Vedeti moramo namreč, da ni vseeno, kje je bodoči štipendist doma. Študent bo končal šolanje in ob zaposlitvi nastane vprašanje stanovanja, ki pa jih večina naših tovarn žal nima „v zalogi“ in tako je večina kolektivov Iskre prisiljena izbirati bodoče strokovne sodelavce na področjih v bližini svojih delovnih organizacij.

Odbor je ugotovil, da bo treba z manjšim prilivom kakor so potrebe Iskre resno računati, ker se sicer utegne zgoditi, da bi pri prehiti rasti potreb nastale vrzeli, ki bi jih ne bilo mogoče zamašiti z ničemer. Druga ugotovitev pa je še bolj zanimiva: Iskra se nenehno izpopolnjuje tako tehnološko kakor s specializacijo proizvodnega programa. Tako rabimo vse manj fizičnih delavcev, ker jih nadomešča izpopolnjena tehnologija dela. Te ljudi pa bo treba izobraževati ob delu za zahtevnejše delo – jih ustrezno kvalificirati za bodoče potrebe.

Mladi brigadirji na Dugem otoku

Vsako leto se delavci iz ZP Iskra vse bolj zanimajo za letovanje v Iskrinem taboru na Dugem otoku. Ker pa nekatere naprave v tem taboru še niso urejene, so se na to pričeli pripravljati poleg sindikata tudi mladi iz vse Iskre.

Prve priprave so že v teku, saj so se člani sekretariata koordinacijske konference ZP Iskra na zadnji seji dogovorili o številu brigadirjev in datumu pričetka ter zaključka akcije. Na Dugem otoku naj bi mladinci pomagali pri gradnji večjega rezervoarja pitne vode. Zavedati se moramo, da je v preteklem obdobju prav voda povzročala največji problem. Seveda pa bodo akcije potekale tudi na preostalih delih, ki so za tabor še nujno potrebna.

Seveda pa se bodo mladi poleg dela tudi izobraževali. Lahko se bodo podrobneje seznanili z akcijskimi programi ZSMS in poslušali predavanja iz tem, ki so aktualne vsak dan.

Brigadno življenje se bo pričelo že 28. sept., trajalo pa bo vse do 8. novembra. V tem času bosta na Dugem otoku dve brigadi. Vsaka bo imela po 15 brigadirjev in brigadirjev. Člani sekretariata so se dogovorili, da bi vsaka branžna delovna organizacija Iskre prispevala vsaj 5 brigadirjev. Na ta način bi lahko zagotovili res polnoštevilni brigadi.

Seveda pa morajo to akcijo mladih podpreti vse družbeno-politične organizacije ter člani samoupravnih organov po delovnih organizacijah. Tako naj bi bil tabor „Mir“ na Dugem otoku še nadalje kraj, kjer bi se vsi delavci Iskre res dobro počutili.

Lac

OBVESTILO

Vse likovnike Iskre in ljubitelje umetnosti obveščamo, da bo dne 19. septembra t. l. ob 17. uri v Iskrini stolpnici na Trgu revolucije ustanovni občni zbor društva likovnikov Iskre. Vabljeni!

Franc Fefer, direktor TOZD Antene na Vrhniki je član kolektiva že od vsega začetka.

TOZD ANTENE VRHNIKA

Dvajset let

V Antenah na Vrhniki so letos tiho, a tembolj pristrčno praznovali dvajsetletnico tovarne. Za proslavo „v domačem krogu“, so se odločili zaradi stabilizacijskega programa, oz. splošnega varčevanja. Pa se smolo so imeli. Kolektiv se je odločil, da bodo praznovali v naravi v obliki piknika. Pa jim je vreme pomagalo, zato so bili kar v tovarniških prostorih. Najprej je bila kratka proslava, nato so podelili priznanja delavcem, ki so že dlje v tovarni in nato je bila prosta zabava.

„Najstarejši“ član in ustanovitelj, ki je bil ves čas zaposlen v tovarni, je bil tudi med njimi. To je njihov direktor Franc Fefer. Prosil sem ga, naj pove kaj o začetkih podjetja.

„Saj ni kaj posebnega pripovedovati. Mlad inženir sem bil in v Iskri in na občini so me prosili naj prevzamem vodstvo delavnice – pet ljudi je bilo tedaj zaposlenih v uslužnostnem servisu za elektroinstalacije in popravila gospodinjstev in strojev in radioaparatur. To je bilo maja meseca 1955.“

Toda že takrat smo računali z rastjo in delali načrte za razširitev. Po malem smo postajali tovarnica in nato tovarna.

Tudi danes še mislo gigant, smo pa solidno stoječa tovarna s 100 zaposlenimi.

Na proslavo smo se pripravili predvsem z delovnimi uspehi. Tako smo lani obnovili fasado, napeljali centralno kurjavo, precej električnih instalacij smo obnovili in posodobili ter nabavili nekaj novih strojev. Stroj naj bodo spomin na jubilej, „je zaključil tovariš Fefer.“

DOBRO POSLOVALI

(Nadaljevanje s 3. strani)

nelikvidnosti, ker se je od petih in pol milijard nateklo na žiro račun s kompenzacijami vred le dve in pol milijarde. Število terjatev je veliko in nelikvidnost zaradi neizpolnjenih obvez kupcev zelo huda, včasih že na meji kritičnosti.

Tako se dogaja, da privatnikom – kooperantom ni mogoče pravočasno plačati računov in tem kooperantom potem rubijo zaradi neizpolnitve davčnih obveznosti. Nekateri obrtniki tudi odpustajo zaposlene in je nevarno, da bo za manjše uslužnostne dejavnosti premalo sodelavcev.

V Sežani menijo, da bo treba vsi skrb posvetiti izterjavi in kompenzacijam, da bi se tako izognili nepotrebnim nevšečnostim.

Fy

Ana Škodič v pokoju

Zopet smo iz svoje srede sodelavki Ani Škodič morali izreči vse najboljše želje, ko nas je zapustila in odšla v pokoj, prav tako pa tudi zahvalo za uspešno delo čistilke v delovni skupnosti IPS. V ISKRI je bila zaposlena več kot pet let in je nas ISKRAŠE, posebno tiste, ki so zaposleni na lokacijah Celovška 122 in Titova 50, dobro poznala. Zazelimo ji še enkrat vse najboljše želje, obilo zdravja in, da bi lahko zasluženi pokoj dolgo uživala.

Zdravo, zdravo, zdravo...

Iva Kozjanskem se zemlja še ni umirila. Komaj je dobra mati zemlja izključila vibracijske naprave, že so zabrnili bagerji, že so zadoneli udarci krampov in lopat in na stotine mladih žuljavih dlani se je zagrizlo v zemljo z željo približati svetu Kozjansko. Med brigadami, ki so letošnje poletje med zelene kozjanske griče vpletale belo prometno nit, je bila tudi brigada elektro in elektronske industrije Jugoslavije (EEIJ); petdeset mladih fantov in deklet iz delovnih organizacij elektroindustrije iz vse Jugoslavije je orodje iz delovnih mest zamenjalo za krampe in lopate in njihov učinek bo še dolgo spominjal Kozjance na letošnje mlado poletje, ko je pesem orala zemljo.

Nov začasni dom so mladi brigadirji našli pod platnenimi strehami, ki so razpete v vasi Planina pri Sevnici.

In prav ta tabor je bil cilj našega potovanja, ko smo se v petek, 22. 8., po strmi in nevarni cesti „trkljali“ v udobnem avtomobilu in občudovali harmonijo zelenih gričev Kozjanskega.

Dan, ki smo si ga izbrali za obisk, ni bil čisto navaden dan, bil je dan brigade EEIJ. Platnene strehe so se grele na toplem poletnem soncu in skrivale v svoji notranjosti natančnost in smisel za red tistih, ki prebivajo pod njimi, ko smo mimo cerkvene zidu zavili v tabor.

Vendar pogled na okolico nikakor ni bil nezanimiv. Vse česar si se dotaknil z očmi je dokazovalo o smislu za popolnost brigadnega okolja. Sprejel nas je komandant naselja in nam v kratkih besedah opisal brigadni red in delo brigadirjev.

Medtem smo spoznali tudi ostale goste, ki so počasi prihajali v tabor. To so bili predstavniki družbeno političnega življenja delovnih organizacij, iz katerih so brigadirji. Dvajset kilometrov od tabora pa so brigadirji v tem času dokončevali še zadnje fineše na cesti, pomagali domačinom pri spravljaju sena, ali uničevali njihov jabolčnik.

Tik pod cerkvenim zidom sta dva izmed brigadirjev dokončevala brigadni „jambor“. In v takem potepuškem razpoloženju smo dočakali brigadirje, ki so se prepoteni in nasmejani obrazov vrnili s trase.

Ko je poslednji brigadir pospravil svoj opoldanski obrok in je komandant dal povelje za v zbor, se je iz 50. grl udril tisti zdrav, ki sem ga uporabila v naslovu.

In veste takile obiski v brigadah niso kar tako, saj so brigadirji dobro vedeli, da se v škatlah, ki so jih pripeljali s seboj, skrivajo darila, ki so že tradicija pri vsakoletnih obiskih.

Po pozdravnih nagovorih in po predaji daril smo se udeležili brigadne konference. Čisto mimogrede povedano koordinacija ZSMS ZP ISKRA je brigadi poklonila kvaliteten gramofon ISKRAFON.

Iz poročila predsednika brigadne konference je bilo razvidno, da je brigada EEIJ ena izmed najboljših, tako pri delu na trasi kot v ostalih prostih dejavnostih, ki krepijo moralno raven brigadirjev. Prava škoda je, ker vam ne morem pokazati njihovega zidnega časopisa, menda se ga ne bi sramovali niti udeleženci na festivalu humorja.

Iskraši obiskali graničarje

Nastop folklorne skupine z Jezerskega ob dnevu naših graničarjev.

V letu, ko praznujemo 30-letnico zmage nad fašizmom in osvoboditve naše države, se lahko s ponosom spomnimo tistega dne, ko je tov. Tito dal pobudo za ustanovitev enot KNOJ, predhodnic današnjih obmejnih enot. Lahko smo ponosni nad uspehi, ki so jih dosegle te enote.

Dan graničarjev 15. avgust so praznovali prav vsi graničarji širih Jugoslavije. Prav zato smo tudi mladi iz Elektromehanike obiskali v soboto, 16. avgusta karavlo na Zgornjem Jezerskem. Že pri glavnem vhodu nas je prisrčno pozdravil stari vodnik Mucić ter nas povabil v karavlo. Srečanje je potekalo v prijetnem in vedrem vzdušju. Mladi graničarji so nam povedali marsikaj o zanimivem graničarskem življenju. Posebno radi pripovedujejo o odgovornosti in zapletenosti svojih nalog. Zavedajo se, da je naš svet nenehno izpostavljen nevarnostim vojne. Zato se tudi vsak posameznik še kako zaveda svoje lastne odgovornosti!

komandirjev brigad komandantu naselja. Ob pesmi brigadirjev sta dve brigadirki spustili brigadno zastavo. V položaju „mirno“ smo poslušali raport komandantov. Večer je spokojno obiel platnene strehe in tišino je motil le cerkveni zvon, ki je neusmiljeno tolkel svoj „bim-bam“, kot da bi nas hotel opozoriti, da je odzvonilo osamljenosti v teh tako lepih krajih. Srečno brigadirji, srečno Kozjanci!

P. S. Ali veste, kaj zavidajo brigadirji svojemu komandantu? To, da ima samo on vstop v ženski šotor – ali „ŠOK SOBO“, kot se mu reče v brigadnem žargonu.

Marina Glavan

R A Z P I S

- ŠOLSKI CENTER ZDRUŽENEGA PODJETJA ISKRA KRANJ** bo sprejel za šolsko leto 1975/76 naknadno v I. letnik
- POKLICNE KOVINARSKÉ IN ELEKTRO ŠOLE KRANJ** 36 učencev za naslednje organizacije Združenega podjetja elektrokovinske industrije, Ljubljana:
- ISKRA** – Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko (Kranj):
- 7 strugarjev
 - 9 rezkalcev
- ISKRA – TOZD Tovarna merilnih instrumentov, Otoče:**
- 2 orodjarja
 - 1 strojna mehanika
 - 1 strugarja
 - 1 rezkalca
- ISKRA – Industrija za avtomatiko, Ljubljana, TOZD Industrijska oprema TIO Lesce:**
- 2 orodjarja
 - 3 strojne mehanike
 - 5 strugarjev
 - 2 rezkalca
- ISKRA – Industrija izdelkov široke potrošnje, Ljubljana, TOZD Tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov, Železniki:**
- 2 rezkalca
- ISKRA – TOZD Tovarna gospodinjskih aparatov, Škofja Loka, Reteče 4:**
- 1 orodjarja
- V šolo bomo vpisovali do vključno 29. avgusta 1975. Kandidati za sprejem morajo ob vpisu predložiti osebno tajništvo šolskega centra v Kranju, Savska loka 2, naslednje listine:
- izpolnjeno prijavo za vpis na obrazcu DZS 1,20, kolkovano z državnim kolekom za 2 din (v prijavi navedite poklic, ki se ga želite izučiti, in tovarno, za katero se želite šolati),
 - izpisek iz rojstne matične knjige,
 - originalno spričevalo o končani osemletki,
 - zdravniško spričevalo, ki ga izstavi obratna ambulanta II Iskre v Kranju.
- Vpišejo selahkokandidati do 18. leta starosti. Izbor kandidatov in razporeditev za posamezne poklice bo opravila komisija za sprejem na osnovi učnih uspehov z osemletke, sposobnostnih rezultatov, ki jih bo posredoval zavod za zaposlovanje, in razgovora s kandidati.
- Vsi učenci poklicne šole prejemajo štipendijo. Učenci iz oddaljenejših krajev, ki želijo stanovati v internatu, naj zaprosijo za sprejem Dijaški dom v Kranju, Kidričeva 2.

komandirjev brigad komandantu naselja. Ob pesmi brigadirjev sta dve brigadirki spustili brigadno zastavo. V položaju „mirno“ smo poslušali raport komandantov. Večer je spokojno obiel platnene strehe in tišino je motil le cerkveni zvon, ki je neusmiljeno tolkel svoj „bim-bam“, kot da bi nas hotel opozoriti, da je odzvonilo osamljenosti v teh tako lepih krajih. Srečno brigadirji, srečno Kozjanci!

P. S. Ali veste, kaj zavidajo brigadirji svojemu komandantu? To, da ima samo on vstop v ženski šotor – ali „ŠOK SOBO“, kot se mu reče v brigadnem žargonu.

Marina Glavan

Iskraši obiskali graničarje

Nastop folklorne skupine z Jezerskega ob dnevu naših graničarjev.

Po prijetnem razgovoru je za razvedrilo poskrbela tudi folklorna skupina z Jezerskega. Mladim graničarjem in gostom je zaplesala nekaj narodnih plesov. Proti večeru pa so se vsi gostje lahko okrepčali še z vojaškim pasuljem, ki ga je zelo okusno pripravil kuhar karavle.

Ob slovesu so graničarji izrazili željo, da se še večkrat srečamo in v bodoče še tesneje sodelujemo. Dogovorili smo se tudi za skupne akcije na področju SLO in družbene samozaščite.

Lac

Septembra v Velenje

Srečanje mladih Iskre in Gorenja ob Velenjskem jezeru

Lanskoletno srečanje mladih Iskre in Gorenja je bilo v Bovcu. Organizirala ga je mladinska organizacija ZSMS Avtoelektrika iz Nove Gorice. Letos pa je pokroviteljstvo prevzela konferenca ZSMS Gorenje iz Velenja. To bo najbolj množično srečanje takšne vrste, v okviru naše sestavljene organizacije združenega dela. Prireditel je 6. septembra ob Velenjskem jezeru. Krajsi kulturni spored bodo pripravile skupine iz nekaterih delovnih organizacij. Nato se bodo mladinci pomerili v raznih družabnih igrah, ki so postale že kar tradicionalne. Popoldne si bodo lahko mladi obiskovalci ogledali Velenje in okolico ter se zabavali na prireditvenem prostoru. Tudi iz Elektromehanike se bo tega srečanja udeležilo približno dvesto mladink in mladincev iz vseh osnovnih organizacij ZSMS po TOZD. Kulturna komisija pri konferenci ZSMS Elektromehanike bo pripravila kratek program, s katerim bo prikazala tudi dejavnost te vrste med mladimi. Pričakujemo, da se bo letošnjega srečanja udeležilo vsaj 800 mladih iz SOZD in da bo prireditel tudi po številčnosti postala tradicionalna.

Andrej L.

DVE POLETJI – ENA ZIMA

Po delu so brigadirji zaplesali zaslužen kolo.

Oj, Kozaro, ne treba ti kiše, brigade te znojem natopiše

Žulji na rokah mladosti so isto kot rane v vojni. Priznanja na delovnih akcijah so enakovredna vojnim odlikovanjem.

(general Kosta Nagy)

Naše mesto ORA (omladinska radna akcija) je Kozara. Planina. Legenda. Torišče tretje sovražne ofenzive. Torišče nadčloveške borbe naših borcev proti desetkrat močnejšemu sovražniku. Planina je bila v drugi svetovni vojni žarišče borbe. Do danes je preteklo več kot trideset let. Planina je ostala takšna, kakršna je bila. V tridesetih letih jo človek s svojo močjo in umom izboljšuje, olepšuje, ureja, da bo lepša, da bo pravi heroj revolucije. Na njenem najlepšem vrhu Mrakovici, stoji veličasten spomenik dela Dušana Đamonje, poklon herojem Kozare, revoluciji, tretji sovražni ofenzivi. Spomeniški kompleks, ki se dograjuje, bo ostal priča revolucije, ki se je začela 1941 leta in traja še danes. Na Kozari se tako bije še ena bitka – bitka za izgradnjo mladinskega športnorekreativnega centra, Bitka, ki ni tako kruta, ki ni tako krvava, a vendar je velika. Naša trasa je cestišče, dolgo mesec brigadirskih dni. V tem delu sodelujejo fantje in dekleta iz vse Jugoslavije, razvrščeni v devet brigad. Te brigade so: zvezna pionirska brigada „Male novine“ Bratstvo in edinstvo, „Bratje Ribar“ iz Novega Travnika, „Crvena zastava“ iz Kragujevca, „Ivo Lola Ribar“ iz Capljine, „Jelica Milovanović“ iz Beograda, „Mijo Kerošević – Guja“ iz Sarajeva, „Sandor Petefi“ iz Bačke Topole, „Veljko Vlahović“ Rudarsko metalurški kombinat Zenica. Naša brigada nosi ime borca, humanista in heroja dr. Sima Miloševića, ki se je vedno boril za resnico in pravico. Organizator brigade je Rdeči križ Jugoslavije. Pod njeno zastavo so sodelovali mladi člani humane organizacije na Sutjeski, Moravi in Jasenovcu. Zdaj sodelujemo na ORA Kozara 75. V brigadi je 7 mladink in 32 mladincev, ki smo prišli, da gradimo Kozaro, da gradimo Jugoslavijo. Smo Jugoslavija v malem. V naših vrstah smo predstavniki iz vseh republik in avtonomnih pokrajin. Zastopamo mesta Čuprijo, Titograd, Pančevo, Novo Gradiško, Visoko, Prizren, Skopje, Bitolo, Trbovlje. Trbovlje zastopamo brigadirji: Jamšek Marjan – STT, Škrlep Bojan – Rudnik, Petan Marija – Iskra Tovarna Polprevodnikov, Besednjak Vanda – Steklarna Hrastnik, Šmid Rajko – Elektrarna, Bartolj Boris – Elektrarna. Zbrali smo se, da v delu pokažemo enotnost, da s prijateljstvom, ki se je rodilo v kratkem mesecu dni utrdimo bratstvo. Poizkušamo razvijati humanost in neutrnost, univerzalnost in edinstvo – pravila humane organizacije Rdečega križa. Za vse tiste, ki še nikdar niso bili na delovni akciji, da bodo vedeli kako je in za vse tiste, ki so že bili na akciji, da se bodo spomnili kako je bilo, bi rada opisala brigadirski delovni dan: Iz toplega sna te navsezgodaj, ko ptice še spe in sonce še ni pokukalo iz hriba vrže iz postelje zaspani dežurni. Ko si pomaneš oči, ne veš, kdo je bolj zaspan. Brezjavo drviš z briačo pod pazduho in po možnosti prav nataknjeno majico v „mokri čvor“, kjer imaš časa ravno toliko, da si umiješ oči in spregledaš. Ker v brigadi točkujemo jutranjo gimnastiko, umivanja pa ne, je bolje pohiteti v stroju na plato, kakor pa se korenito umiti in naličiti. Fis že na vse grlo tuli 1 2 3 4, 2 2 3 4, ko ti še ves zaspan, mehak in topel v jutranjem hladu ponavljaš neutrudne fiseve gibe. Prva težava in prvi napor so za teboj. Sledi enako težavno pospravljanje postelj in logična posledica „umivanja“ – ponovno umivanje. Vse to moreš opraviti pred 6. uro, ko ob rahlo zaspani himni dvigajo najprirednejši brigadirji zastavo. Se vedno v stroju, z malo predaha: „na mestu voljno“ odkorakamo proti jedilnici v stilu samopostrežne. Če imaš srečo, da kuharica ne gleda vate, izmakneš dve porciji masla z marmelado. Tako za silo okrepčan in že skoraj prebujen zopet v stroju, ne najbolj navdušeno odmarširaš proti skladišču orodja. Tam imaš široko izbiro. Tudi repeteja ne manjka. Na trasi se ti v brk že smeje sonce. Počasi izgine tudi slaba volja in do malice se po trasi razlega pesem iz razgaljenih grl, teles, iz sijočih oči pa kukajo nagajivi žarki mladosti. Malica je vedno premajhna in tudi čas zanjo je vedno prekratko odmerjen. Že po 30-ih minutah zaslišiš ne najbolj mili glas traserja: konec, konec in začetek!! Treba je zopet prijeti kramp. Zdaj ni več tako težak kakor zjutraj. Zdaj se ob udarcih krampov že zasliši petje iz polnih želodcev. Pesem in delo se vzpenjata proti poldnevu, ga preskočita in kmalu utihnejo krampi. Pesem pa ostane tudi takrat, ko zopet v stroju prikorakamo v naselje. Ljubezni fantje pohite v kopalnice in porabijo toplo vodo za tuširanje nežnemu spolu izpred nosu. Po vsesplošnem umivanju in preoblačenju sledi težko pričakovani zbor, ki naznanja skorajšnje kosilo. Počitek je kratek. Nogomet, roket, karate, tečaji se vrste popoldne drug z drugim in drug za drugim. Moral bi biti razdeljiv vsaj na tri, do štiri dele, če bi hotel obiskovati vse popoldanske aktivnosti. Če pa si slučajno kroničen primer soustvarjalca brigadnih biltenov, zidnih časopisov, foto časopisov in vseh podobnih stvaritev brigade, si oproščen vsega drugega popoldanskega dela. Ker si s takšno aktivnostjo ponavljaš zavzet tudi takrat, ko po spuščanju zastave, ob himni in po večerji vsi drugi veselo preživljajo svoj brigadirski čas, v disko klubu, ob tabornem ognju, ob gledanju filmov in ne nazadnje v kozarskem kolu, ki se širi preko platoja pred štabom do časa, ki ga oznani gramofonska „Tišina“ za spanje, si brigadirji in brigadirke nabirajo kondicijo za nov, jutrišnji delovni dan.

KOZARA! POKLICNI NAS, KO NAS BOŠ POTREBOVALA! PRIŠLI BOMO!

Marija PETAN

Bližala se je pomlad. Butalcem je primanjkovalo krme. Sklepali so in sklenili, da to ni prav in, da gredo nad poglavarja: Gospod poglavar, čas za pašo je vsako leto prekratek, zima je predolga, pozimi je živina pa več požre, kakor imamo krme, potem pa spomladl crka od lakote. Dajte, pomagajte, da bosta dve poletji in le ena zima!

Jim odgovori poglavar: „Hodite zbogom, ljudje, vaša prošnja je uslišana! Sedaj bo skoraj poletje, potem bo zima, za zimo zopet poletje – evo, pa boste imeli dve poletji in eno samo zimo.“

Butalci so se hvaležno poklonili in so šli in domov prinesli veselo novico, da so Butale dobile dve poletji in eno samo zimo.

VPRAŠANJE: Kdo je napisal to črtico. Poleg pravilnega odgovora napišite vsaj še eno pomembno delo tega slovenskega humorista.

Odgovore na vsa doslej zastavljena vprašanja iz številč pošljite na uredništvo Iskre, Ljubljana, Prešernova c. 27, najkasneje do 15. septembra!

Trideset let svobode — trideset ur košarke

S sliko in drobno vestjo smo v eni izmed zadnjih števil Iskre sicer že poročali o maratonski košarkarski tekmi v počastitev 30 letnice osvoboditve, ki so jo odigrali košarkarji naše TOZD AET v Tolminu s košarkarsko ekipo garnizije planinskih enot iz Tolmina, pod nazivom: „30 let svobode—30 ur košarke.“

Nedvomno je bilo to zelo uspelo in doslej najdaljše košarkarsko srečanje v Jugoslaviji, če ne celo v svetu, v katerem sta se v kvalitetnem boju med seboj merili dve, po 25 članski ekipi. Čeprav so odigrali tako naporno in zahtevno, zlasti pa dolgotrajno tekmo, so člani obeh ekip na koncu srečanja pokazali, da so kljub preostanku napora v solidnem tempu igre, še vedno sveži, predvsem pa zadovoljni, da so vzdržali do konca.

To maratonsko tekmovanje se je s slavnostno otvoritvijo začelo 1. avgusta ob 16. uri in končalo nekaj po 21. uri 2. avgusta. Spremljalo ga je okrog 2 tisoč navdušenih gledalcev, ki so prav gotovo ob lepi igri obeh ekip užili dovolj športnega učinka, sicer ne bi tako številno vztrajali na igrišču.

Po začetni prednosti 74 : 56 košev, ki so si jo igralci ekipe JLA priborili v prvi uri igre, so prešli v ofenzivo igralci ekipe TOZD AET, ki so po 30 urah tudi slavili solidno in zaslužno zmago z 2.115 : 1.897 koši nad ekino garnizona planinskih enot iz Tolmina.

S slavnostne otvoritve maratonske košarkarske tekme v Tolminu.

Zmagovita košarkarska ekipa naše TOZD AET v Tolminu.

Trenutek enega izmed tisočerih metov na koš.

V. hitropotezni šahovski turnir za prvenstvo Iskre

V soboto, 23. 8. 1975, je bil v Šentjameju peti šahovski hitropotezni turnir za prvenstvo Iskre. Udeležilo se ga je 30 šahistov iz 10 delovnih organizacij ZP.

Mislimo, da se naših turnirjev udeležuje premalo šahistov. Nekatere delovne organizacije imajo zelo dobre šahiste, vendar jih ne pošiljajo na tekmovanja. Mogoče šahistom ne ustreza hitra igra, in imajo celo pomisleke o hitri igri. Takim šahistom lahko rečemo, da se hitre igre lahko privadijo s sodelovanjem na turnirjih in, da je tudi med stalnimi udeleženci precej šahistov, ki niso vešči hitre igre. Kljub temu pa se tekmovanje udeležujejo, ker imajo turnirji namen medsebojnega spoznavanja šahistov iz različnih kolektivov.

Organizacija turnirja je bila odlična. Nastopajoči so pokazali kvaliteto igre in so se borili za čimboljše uvrstitve.

Končni vrstni red je bil naslednji: 1. Stane Pertinač, 2.—3. Miha Šmid in Janez Kumše, 4. Brane Deželak, 5. Milovan Rulič, 6.—7. Jože Špende in Aleksander Černjač, 8. Janez Suhadolnik, 9. Stane Zemljarič, 10. Franc Šiško, 11. Pavel Sešek, 12. Dane Čeme, 13.—14. Milan Savkovič in

Vinko Zorman, 15.—16. Velimir Bilbija in Bogdan Brežigar, 17. Ciril Kosmina, 18. Marjan Planinc, 19. Jože Kern, 20. Mladen Baščovanovič, 21. Pavle Jereb, 22.—23. Brane Stele in Drago Ljubišič, 24. Dušan Debevc, 25. Spasoje Kosarič, 26. Zoran Baresič, 27. Jurica Zadravec, 28. Lado Anžur, 29. Stane Cimerman, 30. Martin Brce.

Po razglasitvi rezultatov so bile razdeljene praktične nagrade. Šahovski klub Iskra bo, kot smo vas že obvestili, podelil tudi dva pokala. Pokal zmagovalcev prejme tisti, ki bo zmagal na treh turnirjih. Najbližji temu cilju je Stane Pertinač — EMO, ki je že dvakrat zmagal. Drugi šahovski pokal pa bo prejel šahist, ki bo prvi osvojil 100 točk. Točkujejo se samo uvrstitve od 1 do 15. mesta. Trenutni vrstni red po petih tekmovanjih je naslednji: 1.—2. Stane Pertinač in Janez Kumše 67,50; 3. Miha Šmid 54,50; 4. Jože Kerec 49,50; 5. Brane Deželak 46,50; 6. Vito Šankal 31. itd.

Naslednji šahovski hitropotezni turnir bo v oktobru v TOZD TIO Lesce. Vabimo vas, da se ga udeležite v čimvečjem številu!

Bogdan Brežigar

Bohinjske Bele, Kranja in Škofje Loke.

Pravila tega košarkarskega maratona so dovoljevala, da je v vsaki ekipi nastopilo po 25 igralcev, pri čemer so se peterke menjavale vsako uro, v odmorih pa so morali igralci ostati na prizorišču srečanja. V ta namen so ob igrišču postavili tabor, kjer so se igralci hranili, počivali in zadrževali vseh 30 ur te privlačne in zanimive tekme, katero je vodilo 8 sodnikov in 12 zapisnikov, vseskozi pa spremljal vojaški zdravnik. Vsak igralec si je lahko privoščil do 30 osebnih napak.

Prireditve, ki je vzbudila v Tolminu veliko zanimanje, je tudi v organizacijskem pogledu dobro uspešna, za kar gre zahvala poštvovalnim organizatorjem.

Člani zmagovalne ekipe TOZD AET so bili: Sovdat 100, Krivec 205, M.Tuta 50, J. Janež 99, M.Janež 52, Kranjc 45, Taljat 82, Ž. Tuta 30, Fili 172, Mavrič 104, Jeram 71, Ivančič 102, Dolenc 14, Kogoj 66, Rustja 86, Rot 265, Cuder 33, Velišek 75, Feregoto 19, Svetičič 34, Kolenc 77, V. in K.Valentinuzzi 134 in 100, Kovačič 62, Teodorovič 29 in Šimon 10 košev.

Ekipo AET je vodil trener Zvonko Mrak, ekipo JLA pa deseter Marko Rakušček, predsednik organizacijskega odbora maratonskega košarkarskega tekmovanja pa je bil Tone Pervanje iz AET.

Tekmovanje naj bi postalo tradicionalno, vsakoletno s tem, da bi za vsako novo leto svobode tekme podaljšati za uro igranja, pri tem pa seveda odpravili morebitne organizacijske pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri prvem tekmovanju. —C—

LEP USPEH PLAVALCEV TOZD INSTRUMENTI

Na radovljiskem letnem kopališču je bilo 14. avgusta občinsko sindikalno prvenstvo Radovljice v plavanju, na katerem je med skupno 103 tekmovalci iz 21 osnovnih sindikalnih organizacij, sodelovala tudi skupina plavalcev iz naše TOZD Instrumenti v Otočah, ki je dosegla odlične rezultate.

Med moškimi so se najbolj odrezali plavalci v štafeti 4 x 50 m prosto, ki so zanesljivo zmagali. Med plavalkami je bila vsekakor najboljša Mojca Matjašič, ki je med plavalkami do 25 let starosti prepričljivo zmagala v disciplinah 50 m kravl in 50 m prsno, še eno prvo mesto pa je priborila v disciplini 50 m hrbtno v istem starostnem razredu Marjetka Jerina. V ekipni uvrstitvi sta zanesljivo zmagali tako ženska, kot tudi moška ekipa TOZD Instrumenti, Otoče, to pa je zadostovalo, da so plavalci te naše TOZD na občinskem prvenstvu odnesli zmago tudi v generalni uvrstitvi, z osvojenimi 125 točkami, pred ekipami Šulno, Zapuže 85, Almira Radovljica 71, Elanom Begunje 46 točkami, i. t. d.

—C—

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moje drage mame

MARIJE JUHART

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v TOZD Stikala — montaža, za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

hčerka Marija Peric — Ruda

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

JOŽETA KOŠIRJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem na liniji elektronskih enot ATC Labore za izraze sožalja, podarjeni venec, finančno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti

sin Jože

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi moje mame

FRANČIŠKE STRAH

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem Iskra-Commerce — Filiale in industrijske prodajalne Ljubljana, za izrečeno sožalje, podarjen venec in spremstvo na njeni zadnji poti.

Zaljujoči sin
Miro Strah

Dobra volja naših planincev na vrhu Grintavca.

Kogar bogovi ljubijo

Sobota, 16. avgusta, PD Iskra ima planiran izlet na Kočno in Grintavec. Celo dopoldne neusmiljeno dežuje. Gremo ali ne? Okoli 13. ure dež poneha in dvomov ni več. Gremo! Na avtobusni postaji sicer nismo vsi po spisku, najbolj vztrajni pa le. Med vožnjo proti Gorenjski se začno trgati deževni oblaki in Kranju nas pozdravi sonce in dve znanke s številnih izletov. Na Jezerskem izstopimo optimistično razpoloženi in se podamo na pot proti Češki koči. A glej, vraga! Ne hodimo še pol ure, ko začne rahlo rostiti, kmalu pa rosenje preide v vztrajen dež. Kljub temu ne zmanjka upanja na boljše, samo pelerine se preselijo iz nahrbtnikov na hrbte. Po poldrugi uri zmerne hoje pridemo do sobotnega cilja, obenem pa preneha deževati. Sobotno popoldne nam je hitro minilo v prijetni družbi in pred spanjem se še zadnjič ozremo v nebo. V nedeljo vstanemo ob tričetrt na pet. Prvi pogled velja v nebo. „Šajba“. Hitro se uredimo in ob četrt na šest se že začne vzpenjati po melišču kolona dvanajstih iskrašic in iskrašev.

Molče se počasi, a vztrajno vzpenjamo proti ostenju Kočne, katero vedno bolj žari v jutranjem soncu. Po eni uri hoje kratka „čik“ pavza in že

gremo naprej. Daljši počitek za malico si privoščimo šele pri razpotju za Kočno in Grintavec. Vili je tu skuhal odlično kavico, katera se je vsem prilegla. Potem zlezemo skozi kratek skalni preduh in po dvajsetih minutah hoje smo na vrhu Kočne. Sledi čestitanje in obvezen krst „prvopristopnikov“ ter obvezno slikanje in že se spustimo navzdol po nahrbtnike. Po grebenu se spuščamo proti Zdoški škribini in nato navzgor proti Grintavcu, katerega vrh dosežemo v poldrugi uri. Tu se ponovi procedura s Kočne in po krajšem počitku krenemo proti Kokršemu sedlu. Enourni počitek v Cojzovi koči.

S težkim srcem se neradi podamo na pot proti Kamniški Bistrici. Vsi bi še ostali v osrčju teh naših prelepih gora, a kaj, jutri je ponedeljek in dolžnost kliče. Po dveh urah „mletja šodra“ si v Bistrici privoščimo daljši počitek in seveda zaslužno pivo. Na koncu moram pohvaliti ženski del tega izleta, bile so pač v večini, da so se odlično držale na tej kar zahtevni turi. In ko nas je na poti v Ljubljano v avtobusu ujela silovita nevihta, je ena od iskrašic ugotovila, da smo imeli ves dan lepo vreme pač zato, ker nas „bogovi ljubijo“.

Marjan Vernik

OB POŽARIH NA DUGEM OTOKU

Učinkovita pomoč letovalcev

V izmeni od 14. do 24. avgusta sem prijetno letoval v našem kampu na Dugem otoku. Kako je bilo, ne bom opisoval, saj, kdor je tu že bil, ne more reči, kljub nekaterim, že tradicionalnim pomanjkljivostim, da mu v tem idiličnem kotičku našega Jadrana, ni minilo 10 prijetnih dni.

Letošnje, izjemno sušno poletje na tem področju, saj skoraj 4 polne mesece tu ni padlo niti kapljice dežja, je bilo več kot ugodno za nastanek uničujočih požarov. Kar šest se jih je zvrstilo do 24. avgusta, pravzaprav v neposredni bližini kampa, k sreči po zaslugi hitre in učinkovite intervencije brez usodnih posledic.

V času omenjene izmene med 14. in 24. avgustom je najprej zagorelo 17. avgusta po kosilu, na severozahodnem bregu slanega jezera. Brezglavo dejanje turista — pri igranju kart je brezbržno odvrnil neugasel cigaretni ogorek v izsušeno travo! Močan veter je brž razpihal požar, ki se je neverjetno hitro pognal do grmičja in bližnjih borovcev, točno v smeri proti našemu, kakih 300 m oddaljenemu kampu.

Toda kopalci na jezeru, v dobršni meri iz našega kampa, kajti tuji turisti, razen nekaterih izjem, so jim uvideno „napravili prostor“, so takoj ukrepali. Brez obotavljanja so se lotili gašenja tako, kot so najbolje vedeli in znali. Do počivajočih Iskrašev v kampu je že v nekaj minutah segla vest o požaru in na kraj so prihiteli mnogi, brž postavili živo verigo in z vedri in provizoričnimi posodami iz morja začeli prenašati vodo na mesto požara. Intervencija je uspela, kajti le nekaj bližnjih borovcev je bilo osmojenih. Požar je bil urokčen v pičli uri in veter, ki bi ugnel uničiti tudi naš kamp, če bi zagoreli s smolo zaliti borovci, je brez moči raznašal le ugasli pepel pogorele trave in grmičja.

Drugič je zagorelo 21. avgusta okrog 10. ure dopoldne, na pobočjih onstran zaliva, nasproti našemu kampu, za hrbtom mesta Sali. Spet je močan veter prispeval, da je požar silovito in naglo napredoval še na druga otoška pobočja, požirajoč pri tem

desetletja stare oljke in borovce z neustavljivo požrešnostjo.

Štab civilne zaščite je sprožil alarm. Vsi moški (razen zelo redkih nekaterikov, ki so se pravočasno umaknili v neznan) končno pa tudi vse ženske v kampu, razen peščice, ki je ostala pri otrocih, so se z ladjami odpeljali na prizorišče požara.

Kljub velikemu tveganju, saj požar na tako suhih in smolnatih področjih res ni šala, še posebej ne v vetru, kakršen je pihal ta dan, so se letovalci iz Iskrinega kampa pognali v boj z grozečo ujmo in skoraj v 3 urnem gašenju uspeli zatreti uničujoči ogenj, zlasti na področjih, kjer je najprej zagorelo in se razplamtelo. Za svoje gasilske uspehe, požrtvovalnost in pripravljenost tvegati vsekakor zaslužijo javno pohvalo! Mnogim izmed njih, najbolj požrtvovalnim bodo praske in opekline, dobljene v boju z ognjem ostale v spomin, hkrati z zavestjo, da so veliko prispevali, da posledice tega požara niso bile še bolj katastrofalne. Zares — vsem sodelujočim v tej gasilski akciji, ko so se borili z vso resnostjo in gorečnostjo, tako rekoč brez pripomočkov, golih rok in trdne volje pomagati, kolikor se je dalo, vsem Iskrašem gre iskrena in zaslužena zahvala! In še drug namen teh vrstic?

Dugi otok in naš kamp na njegovem najlepšem delu sta resnično bogastvo, za kakršno se je treba veliko bolj odgovorno in dosledno zavzemati in se odgovorno ravnati po reku: z ognjem se ni igrati! Vsem letovalcem, letošnjim in vsem v prihodnjih sezonah (tudi manj sušna obdobja tu nevarnost požara nepristano grozi!) v poduk in opozorilo, naj nikjer neodgovorno ne odmetavajo neugaslih cigaretnih ogorkov, ali vžigalic, naj se odrečejo peki slastnih dobrot na žaru in svečam za razsvetljavo v šotorih, ker bi vse to kaj lahko zanetilo požar, ki bi nam v kratkem času lahko uničil vse. Vsak trenutek nepazljivosti, ali malomarnosti v tem pogledu, nam lahko uniči vse tisto, zaradi česar tako radi prihajamo semkaj! In tega najbrž nihče izmed nas ne želi!

—J.C.—

Izhodiščno „pristanišče“ Sukošan za plovbo v naš kamp

IZLET NA HOCHSTADL

Planinska sekcija Elektromehanika Kranj organizira:

— v soboto, 13. septembra, izlet na HOCHSTADL (Avstrija)
— v soboto in nedeljo, 20. in 21. septembra, izlet na MONTE CAVALLLO in CRETA GRAUZARIA.

Vsi vrhovi spadajo v „Pot prijateljstva“. Cena prevoza je po 30 din in 20 din kavicje.

Prijave sprejema Štefka Mrak, GPP — ERO, tel. 29-53.